A°. 1821.

N°. 18.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, den 5den MEI, 1821.

MILITAIR DEPARTEMENT.

BENOEMINGEN.

Generale Staf.

Tot luitenant kolonel en aide-de-camp van Zijne Excellentie den Heere Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, de onder-inspecteur der 1ste klasse in de eerste groote militaire afdeeling, *J. B. Cleerens.*

Regiment infanterie no. 18.

Tot kapiteins, de 1ste luitenants *K. de Munck*, van het bataillon infanterie no. 23, en *F. M. Vitese*, van het bataillon infanterie no. 22.

Tot 2de luitenant, de kadet sergeant *C. A. Meijeraiek*, van het bataillon infanterie no. 22.

Bataillon infanterie no. 19.

Tot 2de luitenant de elève van de militaire school, *C. van Ochsee.*

Bataillon infanterie no. 20.

Tot kapitein, de 1ste luitenant bij dat bataillon, *J. van den Busch.*

Tot 1ste luitenant, de 2de luitenant, *A. Frucht*, van het bataillon infanterie no. 24.

Tot 2de luitenant de elève van de militaire school, *J. J. Sickes.*

Bataillon infanterie no. 21.

Tot kapitein, de 1ste luitenant van het bataillon infanterie no. 25, *C. F. Räzer.*

Bataillon infanterie no. 22.

Tot 1ste luitenant, de 2de luitenant, *A. Schuman*, van het bataillon infanterie no. 20.

Bataillon infanterie no. 23.

Tot 2de luitenant, den sergeant majoor, van het bataillon infanterie no. 20, *A. Gilliam.*

Bataillon infanterie no. 25.

Tot 1ste luitenant, de 2de luitenant, van het bataillon infanterie no. 19, *W. W. Milar.*

Regiment artillerie no. 5.

Tot 2de luitenants de elèves van de militaire school, *C. L. Forster* en *J. E. Semster.*

PLAATSINGEN.

Bataillon infanterie no. 25.

De chirurgijn der 3de klasse, *J. Luderhoff.*

Regiment husaren no. 7.

à la suite, de 2de luitenant, *A. J. Veerman Senserff.*

VERPLAATSINGEN.

Plaatselijke Staf.

De luitenant kolonel en plaatselijk kommandant te Sourakarta, *H. J. J. L. de Stuers*, als zoodanig in die kwaliteit overgeplaatst te Djocjocarta.

Bataillon infanterie no. 20.

De chirurgijn, der 3de klasse, bij het hospitaal te Simpang, *J. den Bruigom.*

Bataillon pionniers.

De kapitein van het bataillon infanterie no. 21, *F. P. Leicher.*

Voorts is honorabel uit Z. M. dienst ontslagen, de luitenant-kolonel aide-de-camp van Zijne Excellentie den Heere Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, *J. J. N. de Paravicini.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 27 — *Z. M. brik Jacoba Elizabeth, 1ste luit. Elgenhuizen, van Rembang den 23 april, passagiers, eenige inlandsche zeevarenden.*

— 28 — *Amerik. schip Friendship, R. Meek, van Manilha den 22 maart.* — *Dito brik Homer, J. Bradford, van dito den 23 maart.*

— 29 — *Z. M. brik Maria, kadet L. J. Dankbaar, van Sourabaija den 22 april, passagiers, luit. der artill. P. Bastiaanse, de heer S. Swerense, en 2 Inlandsche arrestanten.* — *dito schoener Emma, 1 luit. F. A. Fokke, van Sourabaija den 24 dito, passagiers mevr. Tichler, jufvrouw Slinger, en een Eng. stuurman als arrestant gen. Flescher.* — *dito kanonneer-boot No. 15, 1 luit. F. H. de Gelder, van dito den 21 dito, passagiers de luit. Keijzer, de heer Soelberg, en 3 Europ. matrozen voor Z. M. korvet Venus.* — *Dito No. 16, luit. J. P. Böhmer Spangenberg, van dito den 24 dito, passagiers 2 manilhaische arrestanten behoorende tot het verongelukte schip Coromandel.* — *Ned. schip Race Horse, C. Ingram, van Samarang den 26 dito, passagiers de heeren Holl, J. Shamer, J. Johangan, J. Haij.* — *Eng. schip Prince Regent, P. Meerdoch, van Port Jackson en Sourabaija den 19 februari.*

— 30 — *Ned. brik Agalaija, Ten Bruggenkate, van Samarang, Tagal, Cheribon en Indramaijoe den 14 april.*

Mei 1 — *Z. M. schoener Johanna, 1ste luit. ter zee G. A. Kraaij, van Muntok den 20 april, passagiers, koll. en kapt. ter zee Dibbetz, en luit. ter zee Staverinus.* — *Eng. schip Syrene, J. McDonnell, van Bencoelen en Anjer den 14 april, passagiers, 3 manschappen, behoorende aan de brik Greijhond te Bencoelen.*

— 2 — *Ned. brik Harriet, Williams, van Sourabaija en Samarang den 19 april, met Z. M. troepen, passagiers, de heer en mevr. Smulders.*

— 3 — *Ned. schip Java, A. Schott, van Sourabaija den 29 april.* — *Eng. brik Maryann Sophia, R. Corafoot, van Caap de Goede Hoop, den 3 maart.*

— 4 — *Ned. brik Fredrik, H. Bear, van Banjermassing den 20 april.*

Vertrokken.

April 28 — *Ned. brik Jacoba Ambrosina, C. Lorch, naar Samarang & Japara; dito Elizabeth, M. Faulhaber, naar Cheribon en Samarang, passagiers, de heer A. L. Berghuis en familie.*

— 29 — *Fransch schip Le Larose, P. L. Hardij, naar Cochin China en Manilha, passagier, de heer Dieard; Ned. schoener Molucco, F. S. Perij, naar Sourabaija.*

Mei 1 — *Z. M. korvet Venus, 1ste luit. A. Sondervan, naar Banka; dito brik Sirene, 1ste luit. Buijs, naar dito; dito schoener Calipso, 1ste luit. van Kervel, naar dito; dito kanonneer-boot No. 17, 2 luit. D. H. Kolff jr. naar dito; dito gearmeerde landschouw No. 4, stuurman D. Krul, naar dito; Engs. dito brik Fattal Salam, Suid Allowie Aijdee, naar Poelo Pinang.*

— 2 — *Ned. schip Jacoba, Schmidt, naar Indramaijoe.*

— 3 — *Engs. schip Elmonstone, Brewer, naar Bombay.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wagt-schip — *Tromp*; fregat — *van der Werff*; brikken — *Jacoba Elizabeth, Maria*; schoeners — *Emma, Johanna*; kanonneer boten — *No. 15 & 16*; schepen — *de Graaf Bulow, de Gezusters, Cornelia, Resolutie, Henrietta Elizabeth, Nieuwe Zeelust, Fannij, de Selima, Apollo, Elizabeth Johanna, Koophandel, Waterloo, Admiraal Buijskes, Auguste, Kambang Jattie, Maria Louisa, Mercurij, Jacoba, Fortitudo, Cornelia Sara, Race Horse, Java*; brikken — *Ingthaij, Elizabeth, Geertruida, Aglaija, Harriet, Fredrik*; schoener — *Duckling*; Eng. schepen — *Mary, Fort William, Lord Wellington, Indian Trader, Princess Royal, Mentor, Jane, Resolutie, Asia, Magnet, Sunburij, Cochin, Mahomed Shaw, Prince Regent, Sijrene*, Eng. brik — *Holly Lelanltomine*, schoener — *Antoinette*; kotter — *Frolic*; Amerik. schepen — *Bingham, William Penn, Romulus; Friendship*, brik — *Java; Homer*. Deensche brik — *Sovereign*; Portugeesch oorlogs fregat — *Fremigel*; Dito. brik — *Asumpcao*; Chin. jonken — *Banseeng, Hokgoan, Oijtonsoen, Thaijlaij, Hokthaij.*

SAMARANG.

Van deze plaats geene haven rapporten ingekomen.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

April 23 — *Engs. schip Prince Regent, P. Mardoch, van Port Jackson, den 17 Februari; dito Americ. schoener Lucifer, F. A. de Peijster, van Amboina, den 23 Maart, passagier de heer R. Sutton.*

— 24 — *Ned. brik Elizabeth, D. Mc. Lennan, van Koepang, den 14 April, passagiers de heeren Hunter, B. J. Nichols, en J. Steijwt.*

— 26 — *Americ. schip Hercules, J. King jr. van Batavia, den 6 April.*

— 28 — *Portugeesche schip Primero Reijda Reijna Unido, F. P. Lemons, van Batavia, den 16 Maart.*

Vertrokken.

April 22 — *Z. M. drie-mast kanonneer-boot No. 15, 1 luit. T. H. de Gelder, naar Batavia; dito brik Maria, kadet Dankbaar, naar dito; Americ. schip Generaal Hamilton, S. B. Bacon, naar China.*

— 24 — *Z. M. schoener Emma, 1 luit. F. A. Fokke, naar Batavia; dito kanonneer-boot No. 16, 2 luit. B. Spangenberg, naar dito; Engelsch schip Prince Regent, P. Mardoch, naar dito.*

— 26 — *Ned. brik Soendie, Tio Tjoentik, naar Lasum; dito schip Magbar, Sech Oemar bin Abd. Boegis, naar Grisse, Joana, Japara, en Samarang.*

— 27 — *Ned. schip Vrede & Rust, K. N. Kallis, naar Japara, en Batavia; passagiers Z. M. Troepen, de heeren J. C. F. Merle en W. Tomas; dito Schoener Dasher, Mohamat Kasim, naar Kotta-ringin.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. schoener — *Schildpad*; schepen — *Neva, Rosalie, Habsoen, Emerentia*, brikken

Willem Johan, *Alert*, *Ladie Pontianak*, *Francina*, *Tikfeeng*, *Anna*, *Fattal Carrim*, *Bagoet Salam*, *Boeroong*, *de Hoop*, *Tapier*, *Amazoon*, *Fannij*, *Elizabeth*; schoeners--*Rose*, *Phænix*; kotter--*de Goede Hoop*; Eng. schip *Jessy*; Fransch schip--*L'Esperanc*; Portugeesche schip--*Primeiro Reijda Reijna Unido*; Amerik. schepen--*Glide*, *Hercules*; dito. brik--*Pocahontas*; dito. schoener--*Lucifer*.

BATAVIA, *den 4 mei*.

Het is bekend dat nu sedert twee of drie jaren in *Hindostan* met hevigheid gewoed heeft de ziekte, bekend onder den naam van *cholera morbus*, en dat dezelve vervolgens ook de kusten van *Pedir*, *Achin*, *Queda* en *Malakka*, en de eilanden *Poelo Pinang* en *Mauritius* heeft bezocht. Men had zich langen tijd gevleid, dat het eiland *Java* van deze epidemie zoude zijn verschoond gebleven, doch de onregelmatigheid der saisoenen, welke in *Hindostan* en elders voor de hoofdoorzaak der ziekte wordt gehouden, zich [illegible] pas doen gevoelen, die thans ook door de plotselinge verschijning der *cholera morbus* gevolgd.

Bijna gelijktijdig heeft de ziekte in het laatste van april, zich *epidemisch* vertoond te Samarang, te Japara en op deze hoofdplaats, doch dezelve woedt *hier* minder hevig dan te Samarang, terwijl dezelve te Japara eene nog mindere ongunstige gedaante heeft aangenomen.

Men is thans alomme bezig, om maatregelen te beramen, ten einde het verkrijgen van geneesmiddelen aan de ingezetenen gemakkelijk te maken, en de ondervinding heeft reeds het gunstige resultaat opgeleverd, dat eene *tijdige* hulp, in vele gevallen de ziekte verwijdt.

Het volgende voorschrift is, bijzonderlijk bij inlanders, tot dus verre met goed gevolg aangewend:

„ *vier* eetlepels brandewijn, *veertig* droppels laudanum en *acht* droppels pepermunt-olie, wel te zamen gemengd en den lijder in vier giften, 10 minuten na den ander ingegeven."

Men heeft opgemerkt dat een matige, maar *voedende* leefregel en eene warme kleederdragt veel strekken om deze ziekte afteweren, en men schrijft de meerdere hevigheid, waarmede dezelve te Samarang heerscht, veelal toe aan het gebruik van min voedzame spijzen, tot welke de inlanders toevlugt genomen hebben gedurende de schaarsheid en duurte van rijst, welke aldaar in de laatste maanden heeft plaats gehad.

De waarnemende kommissaris voor den burgerlijken geneeskundigen dienst *Bowier*, bevindt zich thans te Samarang, om met de autoriteiten aldaar en op de omliggende residentien, het noodige te overleggen.

Berigten van Sourabaija ontvangen, behelzen dat aldaar is aangekomen de brik *Elizabeth* en de schoener *Lucifer*, beiden inhebbende een gedeelte der lading, gered uit het Amerikaansche schip *Ontario*, hetwelk op deszelfs reize van New-York naar China, na Timor te hebben aangedaan, op den 2den januarij jl., in de nabijheid van dat eiland verongelukt is.

De voormelde schoener *Lucifer*, welke door den gezaghebber van het verongelukte schip *Ontario* is ingekocht tot het vervolgen zijner reize naar China, voor dien togt niet geschikt gevonden zijnde, was vervolgens naar Amboina gestevend en na van daar den 22sten maart jl. weder vertrokken te zijn, op den 23sten april te Sourabaija aangekomen.

Het geredde gedeelte der lading van de *Ontario* bestaat uit geld, kwikzilver en lakenen.

Z. M. oorlogs-fregat *de Dageraad*, den 3den october 1820 uit Nederland onder commando van den kapitein ter zee en ridder *J. Groot* vertrokken, is na Rio-Janeiro en de Kaap de Goede Hoop aangedaan te hebben, op den 29 der verloopene maand Straat Sunda binnen gezeild onder bevel van den 1ste luitenant *van der Hoeven*, en is heden ter dezer reede gearriveerd.

EUROPA.

PORTUGAL.

LISSABON, *den 20 september*.

Den 16den, ontving het provisioneel gouvernement de gelukwenschingen van onderscheiden publieke korpsen; dien zelfden dag is de luitenant generaal *don Jose Antonio de Rosa* door hetzelve tot kommandant der provincie Estramadura benoemd.

Het 13de regement van linie en de generaal *Barbacesse*, benevens de troepen onder zijn kommando, hebben hunne onderwerping aan het nieuw gouvernement ingezonden.

Het nieuw bestuur heeft aan de junta van Oporto eene depeche gezonden, om haar uit te noodigen, zich met hetzelve te vereenigen, ten einde over de spoedigste en zekerste middelen voor de herschepping van den staat en het behoud der rust, over een te komen; te zelfder tijd heeft hetzelve aan alle de ambassadeurs der vreemde hoven geschreven, om hun de installatie van het constitutioneel gouvernement, onder het bestuur der tegenwoordige dijnastie, aan te kondigen.

Den 18den, heeft het bestuur aan de admiraliteit last gegeven, om twee fregatten en eenige kleine vaartuigen te doen uitloopen, ten einde het binnenloopen der koopvaardijschepen, in alle havens van Portugal, tegen de kapers te beschermen.

De heer *José Blacamp d'Almeida Castello Blanco* heeft aan het nieuw gouvernement, voor de behoeften van den staat, eene som van 600,000 reis (omstreeks *f* 18,000) en zijne echtgenoote, een groot gedeelte harer kleinoodiën, ten geschenke gezonden. Deze vaderlandsche gift is met welgevallen aangenomen, en in de daartoe bestemde kist gestort.

Den [illegible] dezer is het [illegible] geheim [illegible] hetwelk op alle de zich in de baai bevindende vaartuigen gelegd was, en welke ware doel geweest is, om het uitloopen der drie fregatten te beletten, die een groot gedeelte der rijkdommen van Portugal aan boord hadden.

Het schijnt, dat het voornaamste doel der reize van den heer *Furjas*, naar Brazillie, is, om den Koning over te halen, om naar zijne Europeesche staten terug te komen. God geve, dat hij daarin slage!

De Tweede proclamatie van het regentschap aan de gemeente en het leger luidt als volgt:

PORTUGEZEN!

Het provisioneel gouvernement, te Lissabon gevestigd, hetwelke gij en het leger, met eenparige stemmen benoemd hebt, verlangt aan uw vertrouwen te beantwoorden. De publieke rust, de persoonele vrijheid, de waarborg der eigendommen, het vertrouwen in het gouvernement, de eerbied voor de wetten en voor de geconstitueerde regeringsmagten, zijn de eenige middelen, om eene herschepping te verkrijgen, welke het werk der wijsheid van de afgevaardigden, die de natie bij de cortes vertegenwoordigen zullen, zijn zal; dat inmiddels niets den verdienden roem van uw gedrag in de tegenwoordige crisis bezwalke. Portugezen! Gij zijt een eenig voorbeeld in de geschiedenis. Uwe getrouwheid voor het doorluchtig huis van Bragance, uwe liefde voor den beste der souvereinen, uwe standvastigheid in tegenspoed, uwe onveranderlijkheid in uwe beginselen van getrouwheid aan den Godsdienst, aan den troon en aan de wetten, in weerwil der verschrikkelijkste knevelarijen, hebben u tot een heldhaftig volk gemaakt. Doch de rampen, welke men geleden heeft te vergeten, zijne driften te overwinnen, onophoudelijk en met geestdrift tot het welzijn van het vaderland mede te werken, zoodanig zijn de ware kenmerken van heldenmoed. Gij hebt den eersten stap tot uw geluk gedaan; doch gij moet niet afwijken van den weg, welken uwe voorvaders bewandeld hebben. Men moet vrijheid niet met losbandigheid verwarren. De eerste is het werk der rede, terwijl de tweede slechts de verleiding der driften is. Europa en de geheele wereld kunnen van u de herkrijging der vrijheid, de hervorming der wetten, en het voorbereiden van het geluk des tegenwoordigen geslachts, zonder bloedvergieting, zonder de orde te storen, en zonder de nationale waardigheid uit het gezigt te verliezen, leeren.

Portugezen! stelt vertrouwen in ons en onze waakzaamheid; het gouvernement zal uwe vertoogen regt laten wedervaren; doch het verwacht van u eene krachtdadige medewerking tot gehoorzaamheid aan de wetten en aan de geconstitueerde autoriteiten.

En gij, dapper leger, hetwelk, bij het ontsterfelijk maken van uwen naam, tweemalen uw vaderland gered hebt, voleindig uw werk. Het is aan u en aan uwen roem, dat de bescherming van den troon en de wetten toekomt. Hetgeen gij in naam van uwen aangebeden monarch ondernomen hebt, moet met denzelfden luister, waarmede het begonnen is, voleindigd worden. Gij beloofdet aan uwe medeburgers, om hunne herschepping te ondersteunen; het is dus uwe pligt, om de natie voor de rampen der regeringloosheid te behoeden, en de plegtige belofte te vervullen, welke dappere portugeesche militairen nimmer te vergeefsch doen.

Op het paleis van het gouvernement ad interim, den 17den september 1820.

(*Geteekend*) Prins DECANE, graaf DE ST. PAYO, MATHIAS, JOSÉ DIAZ ACEDO, HERMANO JOSÉ BAUCAMP DE SORRAL.

(*Staats Courant.*)

SPANJE.

MADRID, *den 28 September*.

Een dagblad van Alicante voegt bij de tijding der arrestatie van den prior van San Dominicus, dat die man president of voorzitter was van eene club contra revolutionairen, en dat hij aan de leden dezer bijeenkomst de noodige instructien voor de uitvoering van zijn plan had medegedeeld. Hij onderhield ook, zoo men zegt, correspondentien met verscheiden steden van het koningrijk Valencia. Zeker is het, dat, in den nacht van den 16den, verscheidene gevangenen te Murcia zijn aangekomen. Op de dagen, dat de conspiratie gesmeed werd, verspreidde men te Orihuela verontrustende berigten en geschriften, welke tegen den voorzanger der kerk en den politieken chef van Murcia gerigt waren. Het blijkt uit de verklaringen van onderscheiden soldaten, dat de conspiratie op het punt was van uit te barsten, en dat het hoofd van den voorzanger het eerst zou zijn gevallen.

[illegible] tableau van den gezondheids-toestand op de Balearische eilanden is, den 16den te Barcelona aangekomen; hetzelve bevat het aantal dooden, gebeterden en zieken, sedert den 11den september tot den 10den dezer maand inclusis: van het begin der besmetting tot den 10den september, in de vier gemeenten van San Servera, Arta, San Lorenzo en Cap de Pera, zijn 2 personen gestorven, 7 genezen en 14 zieken.

Volgens officiele tijdingen van den 12den, ging men voort met de zuivering der gemeenten, welke door de besmetting aangetast waren.

De kapitein-generaal en politieke chef van Kadix geeft, in dagteekening van den 14den, den gezondheids-staat op van Xeres de la Frontera, van den 5den tot den 12den dezer maand. Zie hier den uitslag: zieken 268, genezene 7, dooden 22. Van 50 personen, door de besmettelijke ziekte aangetast, zijn er 22 gestorven, en 7 genezen.

De tijdingen van Kadix van den 16den behelzen, dat de monniken van het gasthuis van Sint-Juan de Dios door de gele koorts zijn aangetast, en dat de eerste kommandant van het bataillon van Arragon, alsmede een jongeling van veertien jaren, eene vrouw en een duitscher, door dezelve ziekte aangetast zijn geweest.

De Koning heeft den luitenant-generaal, marquis *de las Amarillas*, tot ingenieur-generaal van de nationale legers benoemd.

Den 28sten heeft de Koning het garnizoen van Madrid, benevens de nationale militie, de bataillons infanterie en de eskadrons kavalerie van zijne garde, in oogenschouw genomen. Z. M. heeft de geheele linie doorloopen; vervolgens hebben alle de troepen, onder het geroep van *leve de constitutionele Koning!* voorbij Z. M. gedefileerd.

Een particuliere brief van Lima, van den 24sten Mei ll. gedagteekend, en te Kadix aangekomen, bevat het volgende:

„ Alles is in gereedheid gebragt, om den gelukzoeker *Cochrane*, welke zich nog te Valparaiso bevindt, alwaar hij van alle de ingezetenen, en vooral van hen, welke hij eene zware contributie heeft opgelegd, die zij niet geheel hebben kunnen betalen, gehaat wordt, een' sterken tegenstand te bieden. Men verzekert, dat zijne schepen zich in eenen ellendigen toestand bevinden. Alhier is men verpligt geweest, om eene contributie van 160,000 piasters per maand te vorderen; alle klassen zijn aan deze buitengewone belasting onderworpen, doch allen betalen die met genoegen. De militie is op eenen goeden voet ingerigt en men vreest niets.

„ Het engelsch schip Tyne gaat naar Rio Janeiro en van daar naar Portsmouth onder zeil; hetzelve zal voor 2 millioenen à 15 percent laden.

„ Het schip la Pruoba zal den nieuwen gouverneur en 600 man goede troepen naar Guaysquil overbrengen."

Men schrijft van Sint Thomas, van den 21sten Juli, dat de onafhankelijken, en vooral die van Nieuw Grenada, in onderhandeling zijn, om zich met het constitutioneel gouvernement van Sparje te bevredigen.

De constitutie was, den 2den juli ll., te Cumana afgekondigd. De chefs der onafhankelijken hadden een parlementair derwaarts gezonden, ten einde verlof te verzoeken, om die plegtigheid bij te wonen, hetgeen hun, door den gouverneur, onder toezegging van alle veiligheid, is toegestaan geworden. Sedert dat tijdstip worden de onderhandelingen voortgezet en alle vijandelijkheden tusschen de beide partijen zijn geschorst.

Het overzeesche gouvernement heeft aangekondigd, dat de constitutie in Nieuw Spanje en te Vera-Cruz geproclameerd en bezworen is.

Bij de cortes zijn, in de zitting van den 25sten, drie concept-wetten ter tafel gebragt.

en wel 1°. over de vergeldingen, toegestaan aan hen, die voor het vaderland geleden hebben; 2°. over de voor den generaal *Acevedo* bestemde eerbewijzen, en 3°. over de reizende vee-kudden.

In de zittingen van den 26sten en 27sten, zijn de concept-wetten over de zware misdaden gelezen, en hebben de discussiën over de aan vreemdelingen te verleenen schuilplaats plaats gehad.

(*Staats Courant.*)

BEIDE-SICILIEN.

NAPELS, *den 14 september.*

Van de gelukkige tijding, die met de telegraaph twee dagen geleden zoude overgebragt zijn, omtrent de onderwerping van Sicilien, vindt men sedert, niets in de papieren; hetwelk dat gerucht eenigzins bevestigt.

Men maakt hier alle mogelijke toebereidselen tot eene geduchte verdediging, en het volk, zoo der hoofdstad als van de provincien, werkt met veel ijver daar toe mede.

In de dagorder omtrent het aanbod der gemalin van den Prins stadhouder generaal, den hertog van Calabriën, wegens het borduren der Cravattes voor de onderscheidene legioenen vindt men onder anderen, de volgende merkwaardige zinsneden:

„ Door dit vaderlandsch geschenk herinnert de Zuster van *Ferdinand VII* u, dat gij de staatkundige broeders zijt der dappere Spanjaarden, en dat gij, even als zij, gereed zijn moet het Vaderland, de onafhankelijkheid en het regerend Huis te verdedigen. Door dit gedenkwaardig geschenk wil zij u zeggen, dat, in ien, tegen het regt der volken, een vreemd leger ons grondgebied durft te schenden, om ons gelijk nieuwe slaven te behandelen, gij op hetzelve moet nederstorten als de sneeuwvallen der Alpen, ten einde het te leeren, dat de Napolitaansche armee thans niet meer bestaat uit een klein aantal personen, die vreemd waren van alle onmiddelijke belangstelling, maar uit eene geheele en herboren natie, die zich uit haar zelve met de armee vereenigd heeft.

„ De staat van Spanje was niet zoo gelukkig en niet zoo wel wel gesteld, toen het overvallen werd door de ramp van een onregtvaardigen oorlog; maar Spanje had gezworen vrij en onafhankelijk te zijn, en deszelfs zegepraal heeft den ondergang veroorzaakt van het ontzaggelijkste Rijk van dezen leeftijd. Deze constitutie, welke de Spanjaarden drie maanden lang bezig zijn geweest om te verkrijgen, hebt gij in zes dagen verkregen van onzen goeden Souverein. De Spanjaarden hebben verscheiden jaren besteed, om hunne aanranders te verdrijven; en gij, die georganiseerd zijt en door de ondervinding zijt geleerd, zult tot hetzelfde einde weken in plaats van jaren noodig hebben. Dus zullen onze meesters zelven met genoegen onze roemrijke en onsterfelijke navolging beschouwen."

(*Rotterd. Courant.*)

den 20 september.

Sedert eenige dagen bevindt zich op onze reede een Piemonteesch oorlogsvaartuig. Hetzelve zal, binnen drie dagen, onder zeil gaan, en den minister des konings van Sardinie, welke een verlof bekomen heeft, medenemen.

De prins *de Cariati* zal onmiddelijk naar Parijs vertrekken.

Bij decreet van den 11den dezer zijn de voordeelen, welke bevorens aan de militairen, die veldtogten bijgewoond en wonden bekomen hebben, of in dienst Zr. M. zijn verminkt geraakt, waren toegekend, uitgestrekt en algemeen verklaard voor de soldaten, welke gedurende de laatste 10 jaren gediend hebben en zich in hetzelfde geval bevinden.

Het leger is, door den generaal en chef, verwittigd geworden, dat de prins algemeen stedehouder en zijn broeder de prins van Salerno, den uniform van de veiligheids garde hebben aangenomen, te weten, eerstgemelde die van de infanterie, en de andere, die der kavallerie.

In de valleijen van Trapani, Sijracusa, Catania en Messina is men de benoeming der afgevaardigden voor het nationaal parlement met ongeduld wachtende.

In de geheele uitgestrektheid van het rijk is eene requisitie van paarden en muilezels bevolen. Die requisitie zal de paarden van weelde treffen, en de zoodanigen, welke men, zonder nadeel aan de nijverheid toe te brengen, kan ontberen. De prijs der paarden is van 60 tot op 100 ducati (omtrent 150 à 200 guld.), volgens den ouderdom en de grootte, bepaald; de prijs der muilezels is van 120 tot 180 ducati.

De generaal don *Florestan Pépé*, welke, den 7den, aan boord van het koninklijk fregat *Amelia*, met zijnen staf en de officieren van zijn gevolg, te Messina was aangekomen, is dadelijk naar Milazzo vertrokken, ten einde zijne operatien te beginnen.

(*Staats Courant.*)

den 21 september.

Z. Exc. *Louis de Onis*, buitengewoon gezant van Z. Kath. M., heeft, gisteren, in een bijzondere audientie, aan Z. M., eenen brief van den Koning zijn meester overhandigd, in antwoord op de kennisgeving van onzen Souverein van de staatkundige verandering, welke in dezen Staat heeft plaats gehad. Wij zullen hier eene vertaling van dien brief mededeelen.

„ Mijn zeer beminde broeder en oom! Het is met het belang, hetwelk mij inboezemt al hetgeen Uwe Maj. en het geluk zijner volkeren, die de Voorzienigheid aan zijne vaderlijke zorgen heeft toevertrouwd, betreft, dat ik den brief ontvangen heb, bij welken Uwe Maj. mij de regtmatige beweegredenen mededeelt, die hem bewogen hebben, aan den algemeenen wensch van zijn volk te voldoen, door het aannemen voor zijne staten der constitutie van mijn koningrijk, met de modificatien, welke de nationale vertegenwoordiging, in parlement vereenigd, voor den bijzonderen toestand van het land geschikt zal oordeelen. Overtuigd, gelijk ik ben, dat de gevoelens van Uwe Maj., ten allen tijde, tot welzijn der onderdanen en voor een roem en den voorspoed van zijne Staten strekken, heb ik daarvan dit nieuw bewijs ontvangen, en ik heb deze gebeurtenis beschouwd als het gevolg der vaderlijke inzigten Uwer Maj., welke steeds tot dat groot doel gewend zijn. De respectieve belangen onzer kroonen en van onze volkeren zijn vermengd door hetzelfde sijstema van gouvernement, zoo als die reeds waren door de gelukkige banden van bloedverwantschap, welke mij aan Uwe Maj. verbinden, en ik vleije mij, dat alles zal toebrengen, om de vriendschappelijke betrekkingen, welke tusschen ons en onze volkeren heerschen, uit te breiden. Bij deze gelegenheid vernieuw ik aan Uwe Maj., de verzekering van de genegenheid, welke ik hem toedraag, en ik bid God, mijn zeer beminde broeder en oom, dat Hij u eene reeks van vele en gelukkige jaren moege toestaan.

„ Van Uwe Maj. de zeer toegenegen broeder en neef.

FERDINAND.

Gisteren avond is de oostenrijksche brigantijn de Augusta in deze haven binnengeloopen. Dezelve was, den 15den, van Palermo vertrokken, en had 47 passagiers aan boord, onder welk getal zich de oostenrijksche vice-consul bevond, met depeches voor de legatie van dat land te Napels. Zie hier de tijdingen, welke dat schip heeft aangebragt: Eene binnenlandsche veiligheids-garde handhaaft de orde te Palermo; de gevangen napelsche soldaten, door den nood gedrongen, hebben dienst onder de troepen genomen; de officieren, die in vrijheid gesteld zijn, hebben geweigerd onder de banieren van den opstand te marcheren en hunne eeden te verraden. Onze vloot is op de hoogte van Palermo aangekomen, alvorens Melazzo aan te doen. Dit gezigt en de tijding der naar Sicilie geëxpedieerde magt hebben de gemoederen ter neder geslagen; eene proclamatie, welke in de stad is aangeplakt, heeft ter kennis van het volk gebragt, dat de prins *de Villafranca* met de magt bekleed was, om met den generaal *Pépé*, kommandant-generaal der koninklijke troepen in Sicilie, te onderhandelen.

Z. Exc. de generaal *Florestan Pépé*, kommandant der troepen in Sicilie, heeft de volgende proclamatie aan de inwoners geadresseerd.

„ Sicilianen! Z. K. H. de prins algemeene stedehouder wil een einde maken aan alle tweespalt, welke in Sicilie heerschen. Mijne wapenen brengen u den oorlog niet aan; zij zijn bestemd, om de eensgezindheid onder ulieden te herstellen. Sicilie moest dezelfde weldaden genieten, welke aan de Napolitanen zijn toegekend. Dat Palermo en de andere landen, die, door hunne verwijdering van den souverein, aan hun zelven overgelaten zijn, zich tot mij wenden met dat vertrouwen, hetwelk men aan het edel en doorgzaam karakter van Z. K. H. den hertog van Calabrie verschuldigd is, in wiens naam ik eene volkomene vergetelheid van het verledene, benevens eene nieuwe orde van zaken, overeenkomstig de wenschen der natie, aanbiede. Ik vorder slechts, dat de regeringsmagten weder hunne vorige functien zullen aanvaarden. Daarvan alleen hangt het lot en het geluk van Sicilie af.

Den 14den september, heeft de junta van Palermo een parlementair naar Trepani gezonden, ten einde den Kommandant van het garnizoen eene wapenschorsing te vragen. De parlementair heeft verklaard, dat de junta besloten had, om vredes-onderhandelingen met het gouvernement te openen. De kommandant en de regering hebben geantwoord, dat de vijandelijkheden zouden ophouden, zoodra daartoe, door den generaal *Pépé*, die de koninklijke troepen aan die zijde van de straat kommandeert, bevel zal gegeven zijn.

De hertog *de Gallo* ambassadeur van het napolitaansche gouvernement bij het Weener-hof, heeft zijne zending niet kunnen vervullen. Te Klagenfurth gekomen zijnde, heeft hij het stellig bevel ontvangen, om onverwijld terug te keeren en het oostenrijksch grondgebied te verlaten. Eenige uitlegging verzocht hebbende; heeft men hem, in naam van den Keizer van Oostenrijk, de volgende nota ter hand gesteld: „ na eenen opstand, die, door deszelfs grondslagen, het maatschappelijk gebouw vernielt, en openlijk de zekerheid der troonen, der erkende constitutien en de rust der volken bedreigt, zou Z. M. de Keizer strijdig met zijne grondbeginselen handelen, wanneer hij in het minste of geringste, de diplomatieke zending van den hertog *de Gallo* erkende."

De prins *de Citimilli*, benoemd gezant bij Keizer *Alexander*, heeft eene dergelijke weigering ondergaan, en heeft Weenen niet mogen doortrekken. Het schijnt alzoo, dat onze diplomatieke betrekkingen, ten gevolge van onze omwenteling, geheel verbroken zijn; ook bereiden wij ons ernstig tot den oorlog.

(*Staats Courant.*)

GROOT-BRITTANNIE.

LONDON, *den 10 october.*

De zevende getuige, welke, vrijdag, in het Huis der Lords, voor de Koningin werd ondervraagd, was de heer *Keppel Craven*, wiens verklaring hoofdzakelijk hierop neder kwam: dat hij in 1814 in dienst der Prinses was, en het voornemen had om slechts twee maanden bij haar te blijven, doch in plaats daarvan iets langer dan zes maanden in haar gevolg bleef en haar te Napels verliet; dat een courier wegens wangedrag weggezonden zijnde, hij hier over met den marquis *Gazalighieri* sprak, welke hem *Bergami* ten sterkste aanbeval, zeggende, dat hij zijne familie wel kende, en hoopte, zoo hij zich wel gedroeg, dat hij mogt bevorderd worden en in dienst der Prinses zoude blijven, zonder livreij te moeten dragen; dat deze marquis *Bergami* met veel beleefdheid behandelde, en hij zelfs gezien had dat hij hem omhelsde. Hij verhaalde, dat hij met de Prinses te Napels aankwam, en dat Hare Koninklijke Hoogheid, den eersten dag na hare komst, een bezoek van den Koning en Koningin van Napels ontving, op den tweeden dag aan het hof at, en den derden dag met het geheele Napolitaansche hof den schouwburg bezocht, waar zij tot het einde der vertooning, die zeer laat afliep, bleef. Hij herinnerde zich het gemaskerd bal, waarvan in de aanklagt gewag wordt gemaakt, en waarop de Prinses drie verschillende kostumen droeg, namelijk dat van een Turkschen boer, dat van een Napolitaanschen boer en dat van de Genius der geschiedenis. Deze laatste kleeding was volstrekt niet onvoegelijk, en bedekte het geheele ligchaam der Prinses tot aan den hals; ook meende hij dat zij dit kleed over dat van den Turkschen boer had aangetrokken. Alle de bedienden waren op dit bal tegenwoordig, doch hij herinnerde zich niet van *Bergami* daar gezien te hebben. Verder zeide hij van aan iemand gezegd te hebben, dat hij de Prinses op het terras te Napels, in gezelschap van *Bergami*, hebbende zien wandelen, aan Hare Hoogheid gewaarschuwd had, dat zij dit niet moest doen, om dat men somwijlen eene kwade uitlegging aan zoodanige daad konde geven, doch dat hij alleen deze waarschuwing had gedaan, om dat men hem uit Engeland geschreven had, dat er spionnen waren, om de gangen der Koningin gade te slaan; nog zeide hij, dat *Bergami* achter de Prinses ging in den tuin, even als bedienden hunne meesteressen gewonelijk volgen. Hij zelve was het die de Prinses geraden had om *Austin* in eene andere kamer dan de hare te laten slapen, om dat de knaap toen reeds dertien jaren oud was, en het niet welvoegelijk zoude worden, indien hij des nachts in haar vertrek bleef.

Sir *William Gell*, de achtste getuige, en kamerheer van de Koningin, antwoordde op de hem gedane vragen over het in dienst treden van *Bergami* bij de Prinses, hare komst te Napels, en het bijwonen der opera en van het gemaskerd bal, genoegzaam hetzelfde als de heer *Craven*. Hij zeide eenmaal een feest te hebben bijgewoond, dat de Prinses aan den Koning en Koningin van Napels gaf, waarbij zij in een antiek gewaad, hetgeen veel op dat eener Minerva geleek, het borstbeeld des Konings kroonde, en dat op de kleeding der Prinses niets was aan te merken. Omtrent *Bergami* verklaarde hij, nimmer gezien te hebben dat de Koningin zich ten zijnen opzigte onbetamelijk gedroeg, en dat hij van zijnen kant haar altijd met eerbied behandelde, nimmer iets deed wat hij niet had behooren te doen, en altijd zeer beleefd was jegens hem en andere personen.

Zaturdag werd de negende getuige, zijnde *Garrington* genaamd en een bediende van sir *W. Gell*, voorgebragt. Deze verklaarde van kadet in de marine geweest te zijn, voor hij in dienst kwam van zijnen tegenwoordigen meester, dien hij te Napels vergezelde, waar hij *Bergami* zag. Hij beschreef de kamer, die *Bergami* den eersten nacht betrok, als zoo laag van verdieping, dat hij daarin niet regt konde staan, waarom hem eene andere kamer gegeven werd,

welke, even als het vertrek der Koningin, in een gang uitkwam, doch tusschen welke twee kamers nog drie andere vertrekken waren, waarin *Austin*, *Hijeronimus*, Page der Koningin, en Dr. *Holland* sliepen. De advokaat der Koningin hem vragende, of *Majochi* hem ooit over den baron *Ompteda*, den Hanoverschen Minister, gesproken had, verzetten de prokureur en solliciteur zich tegen deze vraag, hetgeen aanleiding tot zeer lange woordenwisseling gaf, waarop men besloot het gevoelen der regters hieromtrent te vragen, die, na eene wijl tijds beraadslaagd te hebben, zeiden, dat zij begrepen dat die vraag niet moest gedaan worden, doch dat men *Majochi* over dit gesprek konde verhooren en vervolgens zijne verklaring met die van *Carrington* vergelijken.

Ladij *Charlotte Lindsaij* werd nu wederom ondervraagd, of zij den brief, waarin haar broeder, lord *Guilford*, haar geschreven had, dat zij den dienst van Hare Majesteit zoude verlaten, had gevonden; waarop zij ten antwoord gaf, dien te hebben verloren, maar zich meende te herinneren, dat daarin gesproken werd van zoo nadeelige geruchten, die in Engeland liepen, dat zij geraden vondt haar ontslag te vragen.

De tiende getuige was *Whitcombe*, een knecht van den heer *Keppel Craven*. De hem gedane vragen liepen voornamelijk over de gesteldheid der kamers van het door de Prinses te Napels bewoonde huis. Hij getuigde, dat op het gemaskerd bal *Bergami* de overige bedienden had geholpen in het aanbieden van ververschingen; nog verklaarde hij, dikwerf in de kamer van jufvrouw *Demont* te zijn geweest en meermalen alleen met haar den nacht aldaar, met gesloten deuren, te hebben doorgebragt.

Vervolgens werd *Majochi* wederom binnengeroepen, en men deed hem een zeer langwijlig verhoor ondergaan, wegens zijn gesprek met *Carrington* over den baron *Ompteda*. Hij ontkende volstrekt met iemand hoe ook genaamd over den baron te hebben gesproken; doch *Carrington*, die nu op nieuw gehoord werd, verklaarde stellig dat *Majochi* hem gezegd had, dat de baron *Ompteda*, een bezoek aan de Prinses gevende, een postillion en eene kamenier gebruikt had om de sleutels van Hare Hoogheid te stelen, en die te doen na maken, en dat hij onder anderen had gezegd, dat, indien de Prinses het hem toegestaan had, hij *Ompteda* met een stok geslagen en hem als een hond over de straat zoude gesleept hebben. Hij deelde verscheiden bijzonderheden over dit gesprek mede, en beschreef de plaats, waar het gehouden was. Ook verzekerde hij, dat naderhand over dezelfde zaak nog een gesprek tusschen hem en *Majochi* plaats heeft gehad.

John Jacob Siccard, welke als hofmeester bijna 21 jaren bij de Koningin heeft gediend, was de elfde getuige. Hij verklaarde, dat hij te Milaan, zonder daartoe een bijzonderen last van Hare Majesteit te hebben gehad, maar op order van sir *Wm. Gell*, *Bergami* in haren dienst had genomen als courier. *Bergami* deed te Napels dienst als courier en tevens als kamerdienaar, en ontbeet gewonelijk even als de overige bedienden in de kamer van den hofmeester. Hij zeide dat de Koningin zich bij uitstek gemeenzaam met hare bedienden gedroeg, en dat zij meermalen hem (*Sicard*) onder den arm had genomen en zeer vrij met hem over verschillende zaken had gesproken. Hij was nu niet meer in dienst van Hare Majesteit, die hem, ter belooning zijner diensten, een jaargeld had toegelegd van 400 pond sterling.

Gisteren werd de twaalfde getuige, doctor *Holland*, gehoord, welke als geneesheer gedurende tien maanden in Italie Hare Majesteit heeft vergezeld. Volgens zijne getuigenis had hij nimmer gezien dat de Prinses zich op eenigerhande wijze onwaardig haar land had gedragen.

De dertiende getuige, *Charles Mills*, een Engelsch heer, die gewonelijk te Rome woont, zeide aldaar de Koningin te hebben gezien, en bijna dagelijks met haar te hebben gedineerd, en nimmer eenige onbetamelijke gemeenzaamheid tusschen Hare Majesteit en *Bergami*, destijds haren kamerheer, te hebben waargenomen. Te Pesaro had hij Hare Majesteit twee jaren later mede bezocht, doch geene verandering in haar huishouden noch gedrag opgemerkt.

De kolonel *Joseph Tieulli*, te voren bij den staf van den Onder Koning van Italien en daarna bij den Franschen staf gediend hebbende, was de veertiende getuige, en verklaarde *Bergami* te hebben gekend als wachtmeester in een regement huzaren; dat hij wel gediend had, en daarna, als behoorende tot het gevolg van den generaal *Pino*, bij wien hij in groot vertrouwen stond.

De vijftiende getuige was *Carlo Forti*, die als courier bij Hare Majesteit had gediend op de reis van Rome naar Sinigaglia. Het rijtuig der Koningin, zeide hij, was een soort van Landau, waarvan de schermen niet dan binnenwaards konden worden nedergelaten. De Koningin zat in hetzelve aan de regter zijde, de gravin *Oldi* in de midden en *Bergami* aan den linker kant. Nimmer heeft hij iets onzedig of onvoegzaam tusschen Hare Majesteit en *Bergami* gezien, maar daarentegen wel opgemerkt, dat *Bergami* steeds zeer veel eerbied voor de Koningin toonde. Hij verklaarde, dat *Sacchi* gedurende die geheele reis niet te paard, maar op een grooten afstand in een klein rijtuig vooruit reed, om postpaarden te bestellen en het postgeld te betalen.

De zestiende getuige was de luitenant *Flijnn*, der koninklijke marine. Zijne verklaring behelsde, dat hem het bevel over de door Hare Majesteit gehuurde polakker, om naar Konstantinopolen en andere plaatsen te varen, was opgedragen, en betrof verder de zonnetent, die op het dek van dit vaartuig was opgeslagen, en waarin Hare Majesteit sliep. Hij verzekerde nimmer *Bergami* te hebben zien liggen, noch op het bed, noch op de sofa, welke onder gemelde tent stonden.

Heden werd het verhoor van dezen getuigen voortgezet en duurt nog voort. Het huis heeft dezen ochtend op de motie van lord *Melville* besloten, dat de getuige *Carrington* op nieuw voor de balie zoude geroepen worden, om een nader verhoor te ondergaan.

De jonge prins *van Leiningen*, zoon van H. K. H. de hertogin van Kent, is, gisteren ochtend, van Kinsington vertrokken, ten einde naar Geneve terug te keeren. Z. D. H. was van kapitein *Cureij* en van den heer *Wagner* vergezeld.

Het beloop der inkomsten over het heden afgeloopen kwartaal is 10,874,000 pond. Dat van het zelfde kwartaal over 1819 bedroeg slechts 9,781,000 pond, zijnde de inkomsten dus, dit jaar, over hetzelfde kwartaal, omtrent elf maal honderd duizend pond meer dan in het vorige jaar, waarbij nog moet gerekend worden het bedrag van dat zelfde kwartaal, voor Ierland, zijnde omtrent 190,000 pond. De uitgaven over dat zelfde kwartaal in het vorige jaar bedroegen 9,434,564 pond, welke dus, in dat kwartaal, een surplus van 347,034 overlieten. In het nu afgeloopen kwartaal is het surplus boven de 1,000,000 ponden, en zoo men dat van Ierland er bij rekent, zal alles te zamen een surplus van 1,200,000 pond uitmaken.

Hunne Excellentien de hertog en hertogin *Decazes* hebben gisteren, op hun buitenverblijf te Harrow eenen grooten maaltijd gegeven.

Laatstleden zaturdag is een jongman, genaamd *Alderfield*, gearresteerd en naar het bureau van politie van Bow-Street gebragt, beschuldigd zijnde van, in Parliament-street, oproerige en tot opstand aanhitsende biljetten te hebben verspreid. Hij heeft verklaard, dat hij, tot deze uitstrooijing, door een bejaard en aanzienlijk heer aangenomen was geweest. De heer *Pearson*, procureur, zeide, dat hij pogingen gedaan had, om den schrijver dezer verfoeijelijke schotschriften te ontdekken, en dat hij nu den heer *William Franklin*, van Clarendon place, Edgware-road, formeel aanklaagde, met verzoek om een mandaat van arrest tegen hem, en een beambte der politie tot adsistentie. Het mandaat werd afgegeven, en de heer *Franklin* is zondag ochtend gearresteerd. Dien zelfden dag, voor een' beambte der politie gebragt zijnde, werd hij in vrijheid gesteld, na beloofd te hebben, om, gisteren, ten elf ure des ochtends, zich aan het bureau van politie te zullen sisteren, hebbende den heer *Williams*, een achtingwaardig inwoner van St. Martin's Lane, tot borg gesteld.

Gisteren ochtend verscheen de heer *Franklin* niet, en de heer *Williams* zeide, dat hij zich, ten 8 ure des ochtends, bij hem vervoegd hebbende, om hem af te halen en met hem naar het bureau te gaan, zijne dochter hem gezegd had, dat haar vader waarschijnlijk reeds 100 mijlen van hier was.

De heer *Pearson* verklaarde alstoen, dat hij den heer *Franklin* van verraad beschuldigde, en dat hij het bewijs had, dat hij, zaturdag, 50,000 van die biljetten had doen uitstrooijen. Hij beschuldigde hem daarenboven van aan de redactie van gemelde biljetten, en andere dergelijke schriften, die sints drie jaren in omloop gebragt zijn, deel gehad te hebben.

De mandaten voor de arrestatie van den heer *Franklin* zijn uitgevaardigd geworden. Het huis van den heer *Denis O' Brien*, Cravenstreet, is onderzocht, doch *Franklin* werd niet gevonden, en de heer *O' Brien* zeide, dat hij hem niet kende.

Van alle kanten werden thans nasporingen gedaan, en er is eene belooning voor de arrestatie van den heer *Franklin* uitgeloofd.

(*Staats Courant.*)

FRANKRYK.

PARIJS, *den 30 september.*

De geboorte van den zoon van hare koninklijke hoogheid de hertogin van Berrij heeft in deze hoofdstad zeer veel vreugde veroorzaakt, en is natuurlijk het onderwerp van alle gesprekken. Het volgende zijn de voornaamste bijzonderheden, die de nieuwspapieren over deze voor Frankrijk en het regerend Huis zoo gewigtige gebeurtenis mede deelen:

Mevrouw de hertogin bevond zich daags voor hare bevalling zeer welvarend, en zeide, dat, zoo zij eenen zoon ter wereld mogt brengen, zij van het bed zoude springen en haren Prins zelve aan het volk en het leger vertoonen. Zij had eene zoo stellige overtuiging bij zich zelve, dat zij een zoon het leven zoude geven, dat zij aan haren schoonvader *Monsieur*, die haar wilde voorbereiden, ten einde eene te groote aandoening te vermijden, indien haar soms eene dochter geboren wierd, ten antwoord gaf, dat zij zeker was van hare zaak, en dat de Heilige *Lodewijk* het beter wist dan haren vader; zinspelende op eenen droom, dien zij in het begin van hare zwangerschap had, en waarin zij den Heiligen *Lodewijk* zag, die de Fransche kroon op het hoofd zette van haar kind.

Toen Zijne Majesteit bij de hertogin kwam, werd hem hare zoon aangeboden, en tevens een kistje, dat de stad *Pau* aan *Monsieur* ten geschenk gezonden had, waarin eenige knoflook lag en een flesje met wijn, hetwelk men verzekert dat hetzelfde was, waaruit *Hendrik d' Albret* zijnen kleinzoon, den Grooten *Hendrik IV*, terstond na zijne geboorte deed drinken. De Koning volgde het voorbeeld van dezen zijnen voorzaat, nam even als hij een stuk knoflook, wreef daar mede de lippen van het kind en deed het toen uit deze kostbare fles eenige droppelen wijn drinken.

De jonggeboren Prins heeft de namen ontvangen van *Henri-Charles-Ferdinand-Marie-Dieudonné-d' Artois*, Hertog van Bordeaux, kleinzoon van Frankrijk.

Des ochtends te zes uren stond er eene menigte menschen voor het paleis, om den jongen Prins te zien, die door eene der staatsdames voor het venster werd gehouden, dewijl men toen nog niet aan de moeder wilde toestaan om dit zelve te doen; doch eenigen tijd daarna deed zij haar bed aan het venster schuiven en hief toen haren zoon in de hoogte.

Gisteren was er groote parade, en de troepen defileerden voor *Monsieur* en den hertog van Angoulême, onder het spelen van het geliefd volkslied van *vive Henri quatre*.

Aan alle de soldaten, die bij het kasteel de wacht hadden, is eene buitengewone uitdeeling van levensmiddelen en wijn gedaan.

In alle de kerken vondt men eene meer dan gewone menigte menschen, om hunne dankzeggingen ten Hemel op te zenden. Overmorgen zal er een plegtig *Te Deum* worden gevierd.

In de schouwburgen werden toepasselijke liedjes gezongen, ter gelegenheid van de gelukkige verlossing der Prinses.

Des avonds is geheel Parijs geïllumineerd geweest en wel op eene zoo schitterende wijze, als immer heeft plaats gehad; ook werd er in den tuin der Tuillerien een fraai vuurwerk afgestoken.

Verscheiden personen hebben, bij gelegenheid van de geboorte van den hertog van Bordeaux, aanzienlijke sommen aan de armen geschonken.

De hertogin van Berrij en hare zoon zijn steeds zeer welvarend.

---

den 2 october.

De Hertogin van Berrij en de Hertog van Bordeaux genieten den besten welstand. Hare Koninklijke Hoogheid vertoont zich meermalen des daags aan het venster, even als hare zoon, aan het volk, dat gestadig voor het door haar bewoond gedeelte van het kasteel vergaderd is.

Gisteren zijn de werklieden der Halle en de kolenwerkers van de stad Parijs, allen in het nieuw gekleed, onder de vensters der Prinses komen dansen, en hebben met niet weinig gejuich hunne blijdschap getoond, toen zij de Prinses aan de raam zagen verschijnen met haar kind in de armen; hunne vreugd werd nog vermeerderd, toen men hen kwam zeggen, dat de Prinses bevolen had, dat zij binnen zouden gelaten worden, waarop zij twee aan twee met eene eerbiedige stilte door de kamer gingen, waarin de koninklijke kraamvrouw en hare spruit zich bevonden.

Monsieur heeft, op den dag der bevalling van mevrouw de Hertogin, vijf-en-twintig duizend francs gezonden aan den Aartsbisschop van Parijs, om onder de armen te worden uitgedeeld, en eene diergelijke som aan den Prefect van het departement der Seine tot hetzelfde weldadig einde doen toekomen.

(*Rotterd. Courant.*)

---

den 7 october.

De marquis *de Latour-Maubourg*, voormaals ambassadeur van Z. M. bij den Koning van Saksen, is tot gezant te Petersburg benoemd en bevindt zich, in dit oogenblik, met zijn huisgezin alhier.

De modder machine van den heer *Brunel* is onlangs in de Seine aan den kant der Tuilerien

(*Vervolg in het Bijvoegsel.*)

·BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 5den* MEI, 1821.

(*Vervolg der Courant.*)

beproefd geworden. De proef is volkomen gelukt, want, in minder dan een uur, heeft dezelve dertig duizend ponden zand en slijk uit de rivier gehaald.

Van Perpignan wordt, onder dagteekening van den 8sten, het volgende gemeld: „ onze stad is in verslagenheid gestort door den dood van den heer *Prevost-de-Saint-Cijr*, kolonel van het legioen du Tarnet Garonne. Gisteren, omstreeks twee ure, kwam een officier, welke hij, uit hoofde van wangedrag, uit den dienst had doen ontslaan, bij hem, en joeg hem, terwijl hij alleen was, eenen pistool kogel door het hart. Mevrouw de *Saint Cijr*, welke zich in een naburig vertrek bevond, snelde dadelijk toe, en wierp zich op haren ongelukkigen echtgenoot; toen deed de moordenaar eenige stappen achterwaarts, en, in een' hoek der kamer gegaan zijnde, doorschoot hij zich met een tweede pistool; zijn bloed spatte over de ongelukkige vrouw, die reeds met dat van haren gemaal besmet was. De graaf *de Saint-Cijr* was een der oudste officieren van het leger, en een hoogerrang zou welhaast de belooning voor zijne langdurige diensten en groote hoedanigheden geweest zijn. Hij is, heden, plegtig ter aarde besteld. De moordenaar was kapitein en officier van het legioen van eer; zijn naam is *Coste*, en zijne geboorteplaats Nice in Italie."

(*Staats Courant.*)

den 9 october.

Bij koninklijke ordonnantie is bepaald, dat de doopplegtigheid van den Hertog van Bourdeaux in de kerk van *Notre Dame* zal plaats hebben, in het bijzijn des Konings, van de Prinsen en Prinsessen der familie en van den bloede; dat tot getuigen bij die plegtigheid zullen geroepen worden de pairs des Rijks en de gedeputeerden der departementen, de ministers, de maarschalken van Frankrijk, de raden en rekwestmeesters van den staatsraad, de hoven van cassatie en van rekeningen en het koninklijk geregtshof van Parijs, de municipaliteit van Parijs, en deputatien uit de municipaliteiten van alle goede steden des Rijks; dat op dien dag veertien meisjes door de stad Parijs zullen worden uitgehuwelijkt, en met een huwelijks uitbesluitingen; dat alle deserteurs, zoo der land- als zeemagt, pardon zullen erlangen; dat de minister van justitie dien dag een staat aan den Koning zal voorleggen van alle de gevangenen, welke 's Konings genade mogten verdienen, en dat er eene buitengewone bevordering in de koninklijke orde van St. Louis en van het Legioen van eer zal plaats hebben, zoo in den land- en zeedienst als in de verschillende departementen van publiek bestuur.

(*Rotterd. Courant.*)

NEDERLANDEN.

SCHIEDAM, *den 30 september.*

De subkommissie der maatschappij van weldadigheid, binnen deze stad, geeft bij deze kennis aan derzelver contribuanten en aan allen, welke deel nemen in de goede pogingen, die in het werk gesteld worden ter ontginning der onvruchtbaar geweest zijnde landerijen en ter voorziening in den nood der behoeftigen, welke tot dat gewigtig en heilzaam doel werkzaam zijn, dat in het begin der der maand maart dezes jaars naar de kolonie Frederiksoord van hier vertrokken zijn *Arie Kiewmans* en zijne huisvrouw *Margaretha Brokhuizen*, met hunne zes kinderen, en den 14 augustus laatstleden de volgende zes kinderen: *Jan Grebis* oud 16, *Nikolaas Barnouw* oud 14, *Jan Barnouw* oud 12 *Hermanus Jurgens* oud 14 *Christiaan Barend Finger* oud 9 en *Frederik Hanneman* oud 6 jaren, ieder voor de som van *f* 60: in het jaar, met bijvoeging van eene huisverzorgster, genaamd *Adriana Broekman*, wed. *Cornelis Tuijlen*, en van twee huisgezinnen, het eene van *Frans Mandos* en *Geertrui Halverhout*, met hunne drie kinderen, en het andere van *Jan Wardenier* en *Elizabeth Timmermans*, ook met hunne drie kinderen, allen zonder eenige betaling; als ook, dat op den laatstgemelden dag van hier verzonden zijn twee huisgezinnen, tegen betaling van *f* 25: per hoofd en waarvoor drie vierde der contributie in berekening komt, zijnde deze huisgezinnen dat van *Abram Priens* en *Hester de Jel*, met hun kind, en dat van *Herman Beekman* en *Agneta Kleipoot* met twee kinderen.

De subkommissie voornoemd, berigt ontvangen hebbende, dat alle deze derwaarts vertrokkenen aldaar in welstand zijn gekomen en met genoegen en ijver in hunne nieuwe loopbaan verkeeren, verheugt zich, die een ander opentlijk te kunnen melden tot blijdschap van allen, die tot hiertoe hunne penningen daartoe gegeven hebben en ter hunner aanmoediging om hiermede voort te gaan, als ook ter opwekking van anderen, die met deze heilzame inrigting nog niet bekend zijn, om ook hierin door hunne giften de behulpzame hand te leenen, volkomen overtuigd zijnde, dat voor de kolonisten in allen opzigte wordt gezorgd, aan de kinderen gepast schoolonderwijs verleend en aan allen, elder naar zijne Godsdienstige denkwijs, de gelegenheid voor het Godsdienstig onderwijs en de openlijke Godsvereering beschikt.

De Sub kommissie voornoemd,
W. J. HEIJLIGERS. *President.*
J. T. GREVE.
P. LOOPUIJT.
C. VAN HERWERDEN, *Sekretaris.*
J. L. LOGGEN, *Tresaurier.*
C. J. NOLET.

'S GRAVENHAGE, *den 5 october.*

Door Zijne Majesteit zijn verleend de navolgende octrooijen; den 14 julij 1820, aan den heer *A. Scheerboom*, te Amsterdam, een *octrooi* voor *vijftien* jaren, op *de uitvinding van het vervaardigen van een bekleedsel van biezen, dienende om menschen, dieren en booten voor zinken te behoeden*, en den 22 julij 1820, aan den heer *T. Huijman*, te Rotterdam, een *octrooi* voor *tien* jaaren, op *de uitvinding van een middel, om duigen en vaten te zuiveren van den smaak en kleur, welke het hout afgeeft.*

AMSTERDAM, *den 10 october.*

Gisteren aanvaardde de heer Mr. *C. A. den Tex* het hoogleeraarschap in de regten aan het Athenaum dezer stad, met eene voortreffelijke redevoering: *de insigni honore, quo habiti fuerunt, cum Philosophi apud Graecos, tum Romae Juris-consulti*, over de hooge eer, waarin bij de Grieken de wijsgeeren, bij de Romeinen de regtsgeleerden geweest zijn.

Des avonds gaf de alhier studerende jongelingschap, onder keurig muzijk, eene plegtige serenade, bij fakkellicht, zoo aan den nieuw beroepenen als aan de overige hoogleeraren, gelijk mede aan heeren *Curatoren* van het Atheneum illustre, den heer president-burgemeester, den heer plaatselijken kommandant en den heer directeur der politie. De burgerij nam welmeenend deel aan de vreugde van dezen dag, die zich kenmerkte door orde en hartelijkheid.

ROTTERDAM, *den 11 october.*

Bijzondere brieven van *Lissabon* van den 23 september melden, dat alles aldaar zeer rustig is, en dat de plaats gehad hebbende verandering in het Gouvernement een gunstigen invloed op het papierengeld gehad heeft, hetwelk van 26 op 18½ gedaald is.

(*Rotterd. Courant.*)

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 1 October.*

Van Pesth wordt, in dato den 23sten september, gemeld, dat het regenachtig weder, hetwelk sedert eenige dagen aanhoudt, de voortzetting der manoeuvres geschorst heeft. De Keizer gaat steeds voort met audientien aan de afgevaardigden van verschillende comitaten te verleenen, en Z. M. onderhoudt zich met dezelve op de minzaamste wijze. De gehechtheid der hongaarsche magnaten aan den persoon des Keizers is onbegrensd; zij hebben, zoo men verneemt, een geschenk aan Z. M. gedaan van 30,000 rekruten en 12,000 paarden. De Keizerin, van hare zijde, heeft, door hare goedheid en gemeenzaamheid, de harten der Hongaren ingenomen. Het vertrek van HH. MM. is op den 12den october bepaald; Hoogstdezelve zullen naar Hollitsch, in Moravie, reizen, van waar de Keizer zich naar Troppau, in Silesie, begeven zal. De bijeenkomst der Monarchen is, zoo men zegt, op den 29sten derzelfde maand bepaald; even als te Aken heeft plaats gehad, zullen slechts de ministers der vijf groote Mogendheden tot deze zamenkomst worden toegelaten.

(*Staats Courant.*)

ZWITSERLAND.

ZURICH, *den 29 September.*

De definitive organisatie van het bisdom Bazel schijnt ten einde te loopen. De gouvernementen van Lucern en Solothurn, welke, sedert eenigen tijd, deswege volkomen eenstemmig zijn, en die zich op nieuw tot den Heiligen Stoel hadden gewend, hebben brieven van Z. Em. den kardinaal *Consalvi* ontvangen, in welke die prelaat hun de welwillende gevoelens Zr. Heil., om tot de schikking der bisschoppelijke zaken mede te werken, doet kennen. Er zijn insgelijks brevetten van den Heil. Vader aan die beide gouvernementen gezonden, welke, te gelijker tijd, verwittigd zijn geworden, dat de nuncius de noodige volmagten had ontvangen, ten einde met hen over de organisatie van het bisdom Bazel te onderhandelen.

Alle deze stukken zijn, door den nuncius, aan de raden van het gouvernement van Solothurn en Lucern toegezonden; deze hebben zich beijverd, om commissarissen te benoemen, belast met in de stad Lucern onderhandelingen te openen. Het gouvernement van Solothurn heeft te dien einde den raadsheer *von Roll*, en het gouvernement van Lucern den avoijer *Amrhijn* benoemd. De conferentien met den nuncius zullen weldra geopend worden.

Men verzekert, dat de gouvernementen der kantons, welke het nieuwe bisdom van Bazel zullen uitmaken, overeengekomen zijn, om aan den provoost *Glutz*, van Solothurn, zoo lang hij de functien van coadjutor zal waarnemen, een jaarlijks inkomen van 5,000 guldens toe te leggen.

In onze stad wordt, op dit oogenblik, het algemeen reces van den zwitserschen landdag gedrukt. De drukker heeft eenen eed afgelegd, om niets publiek te maken of te doen publiek maken. Het werkvolk der drukkerij is insgelijks gehouden, den eed af te leggen. Ieder der kantonnale gouvernementen van Zwitserland zal slechts een klein aantal exemplaren bekomen.

Van den anderen kant worden de onderhandelingen tusschen het bisdom van Chur en verscheiden andere oostelijke kantons, over de vergrooting van dat bisdom, voortgezet. Men verzekert, dat die onderhandelingen reeds zeer gevorderd zijn, en dat dezelven binnen kort ten einde gebragt zullen kunnen worden. De nuncius bevordert dit met al zijn magt en zijnen geheelen invloed.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, *den 25 augustus.*

Den 7den dezer maand heeft de eerste conferentie tusschen den russischen gezant en de commissarissen der Porte, nopens de opheldering des traktaats van Bucharest, plaats gehad. Men is overeengekomen, alle 14 dagen te vergaderen, en, volgens den, van de zijde van Rusland, gedanen voorslag, het gemelde traktaat voor grondslag te nemen, zich daarover onderling te verstaan, een protocol er van op te maken en het wederzijds goedgevondene aan de bekrachtiging der beide hoven voor te leggen. Deze manier van handelen noemt men van de russische zijde *modus collectivus*, eene uitdrukking, waar mede de Porte zich eerst niet konde vereenigen, om dat zij den zin daarvan niet begreep.

Nog altijd bewaart de Porte een diep stilzwijgen over hare voordeelen op *Ali* pacha. De reis-effendi heeft verlangd, dat de engelsche gezant den gouverneur der Ionische eilanden zou verbieden, om den rebel voor zich en zijne schatten eene schuilplaats te verleenen. De heer *Frere* heeft zich natuurlijk onbevoegd verklaard, om dergelijk bevel te geven, doch tevens beloofd den gouverneur, zoo wel als het engelsche gouvernement, van den wensch der porte te onderrigten.

De *Kiaja*-beij, minister van binnenlandsche zaken, en de opperstalmeester van den Grooten Heer, zijn afgezet; de inspecteur der artillerie *Hadschi-Said*-effendi heeft den eersten, en de Bostantschi Baschi den tweeden vervangen. De post van inspecteur der artillerie zal door den opper-keukenmeester *Osman*-aga, tevens met zijnen tegenwoordigen post, vervuld worden.

Een der geachtste diplomaten alhier, zoo wegens zijne uitgebreide kundigheden als eerwaardig karakter, de oostenrijksche secretaris-tolk *Hussar*, heeft Konstantinopel onlangs verlaten.

(*Staats Courant.*)

MENGELINGEN.

BEHANDELING DER EPIDEMISCHE ZIEKTE IN DE PROVINCIEN VAN *Calcutta.*

Het heeft den Gouverneur Generaal in Rade behaagd bekend te maken den volgenden brief

van den officier van gezondheid, belast met het Inlandsch veld-hospitaal, bij de midden divisie der groote armée, betrekkelijk de meest uitwerkende bevonden behandeling ten tijde der verontrustende epidemie, met welke de armée onlangs in de provincien onder het beheer van Fort William bezocht is.

WAARDE HEER!

Ten gevolge van een verzoek om U instructien te geven tot behandeling der ziekte, welke in het kampement heerscht, daar gij gedurig door omstandigheden van de armée verwijderd zijt, zonder geneeskundige hulp, zoo geef ik U deze opgave met genoegen.

De sijmptomata zijn de volgende; allersterkste braking, en afgang van waterachtige stoffen, spasmodique krampen in de extremiteiten, tot aan de onderbuik en wat daartoe behoort en in de vleesch-spieren der borst, een ingevallen voorkomen, de oog-appel en het wit bedekt met een dik vlies, eene uitputting en opgeblazenheid der aderen, het oog zinkt eindelijk in deszelfs holte, en wordt dadelijk levenloos. De uitersten worden nu koud en de pols slaat niet meer, en de werking van het hart is grootelijks verminderd.

Den eersten persoon, dien ik met deze ziekte behebt heb gezien, zijn toegediend drie greinen calomel en een vierde grein opium, iedere twee uren thet veelvuldige ingevingen van brandewijn en water, en andere stimulans; de man stierf en ik opende zijn ligchaam op denzelfden avond.

Ik bevond de maag gedeeltelijk gevuld met drassig water; de ingewanden waren ledig en aanmerkelijk opgeblazen, bijna geene gal in de galblaas, en geene in de galbuizen; er bestond eene algemeene ontsteking in de ingewanden, lever, maag en longen.

Deze aanwijzingen dienden om eene tegen overgestelde wijze van behandeling aan te nemen. Toen ik hierop het Inlandsch hospitaal tot de ontvangst der gekampeerden op den 16 dezer maand (november 1817) onder mijn toevorzigt had genomen, zijn in hetzelve gekomen 110 zieken, hebbende de sijmptomata door mij hiervoren beschreven.

Ik gaf dadelijk aan iederen patient 15 (vijftien) greinen calomel, dezelve op de tong latende druppen en naar beneden gespoeld door zestig druppels laudanum met twintig druppels pepermunt in twee oncen water.

Voor dat ik verder ga, is het noodig u te melden, dat laudanum, in eene groote dosis van zestig druppels, geen stimulans is, maar een bedarend middel, waarentegen laudanum, gebruikt wordende van 15 tot 20 en 30 druppels een stimulans is; het eerste veroorzaakt een diepen slaap, neemt spasma en prikkeling weg, terwijl het laatste aanmerkelijk ongemak en krampen veroorzaakt.

Het zal uwe opmerkzaamheid gaande maken door U te melden, dat de ongelijkheid van eene dosis calomel hetzelfde effect heeft.

Calomel, in eene dosis van vijf, acht tot tien greinen, verwekt loomheid, ziekte, ontsteking in de ingewanden, en, daar dezelve een stimulans is, werkt als een purgerend middel; doch calomel, in eene dosis van vijftien tot twintig greinen, is bedarende, verligt de braking, neemt de kramp weg, bezorgt den lijder slaap en een of twee stoel-gangen.

Gij hebt mi gezien op welke wijze ik mijne zieken behandelde, niet door het toedienen van sterke stimulans, doch door ten eenenmale alle ontsteking en kramp weg te nemen, hetwelk de maag en ingewanden leenigt, slaap en ziels gerustheid veroorzaakt, de aantasting der lever, als ook den voortgang van ontsteking voorkomt.

Op den tweeden dag was het indedaad een vertroostend aanschouwen om de wonderlijke verandering te bespeuren.

De braking en afgang hielden op, de krampen bestonden niet meer; met gewone uitwaseming hadden zij steden een diepen slaap genoten, en de pols had zijnen plaats hernomen.

Ik gaf toen dertig greinen jalappa, welke een paar galachtige stoel-gangen ten gevolge hadden. Van honderd en tien man, heb ik slechts twee verloren, en deze waren afgeleefde menschen, bij welke de levensgeesten ten eenenmale waren uitgeput; de overige een honderd en acht had ik het geluk te zien genezen.

Echter zoude ik in de behandeling van Europezen sterke aderlating aanbevelen, en het gebruiken van nooit minder dan twintig greinen calomel, met zestig druppels laudanum en twintig druppels pepermunt in twee oncen water, en ingeval van kramp in den onderbuik, het leggen van eene groote trekpleister.

Indien de pleister niet trekt en geen bloed ten voorschijn komt, zal een warm bad der gunstigste gevolgen hebben. Indien dit warm bad niet te bezorgen is, zijn warme wrijvingen en het bedekken met warm water over den lijder van hetzelfde goede gevolg tot het weder in werking brengen der circulatie.

Als de braking en de afgang niet ophouden en hevig zijn, kan men tot tachtig druppels laudanum geven, met twintig druppels pepermunt en twintig greinen calomel, *and injecting forty drops of laudanum in conjec bij enema.*

Weinige uren bepalen het behoud van den lijder, en alzoo moeten deze weinige uren niet verloren gaan door onbepaaldheid, of door het toedienen van kleine en onnuttige doses.

Als, na dat de eerste aanval over is, dat is, na verloop van drie of vier uren, er veel kramp en verhitting blijft bestaan, moet de dosis van calomel en de drank worden herhaald; de lijder zal alsdan in een diepen slaap vallen en bijna hersteld ontwaken.

De wijze van behandeling na dezen, is alleen van, (zoo als men zegt) open lijf te houden, door calomel en jalappa, en door het successivelijk toedienen van zestig druppels laudanum, tot bevordering van slaap. Echter dient te worden in acht genomen, dat het eene dwaling zoude zijn, en aanmerkelijk nadeel zoude veroorzaken, om zwakke en afgeleefde personen ader te laten.

De eerste sijmptomata in deze ziekte zijn hevige dorst en verschrikkelijke hitte in de ingewanden en de kolk der maag. Niettegenstaande de veelvuldige en medelijden verwekkende eischen om koud water, moet hetzelve niet worden gegeven, hebbende ik ondervonden, dat verscheiden van de gecampeerden onder het drinken zijn gestorven. Ik geef daarom warme conjac en belet door schild-wachten het invoeren van koud water in het hospitaal.

De hik is geen gevaarlijk voorteeken in deze ziekte, want er is bijna geen zieke hersteld, zonder daaraan onderhevig te zijn geweest.

Ik ben van gevoelen dat, indien de lijder deze hulpmiddelen niet gebruikt binnen de zes uren na het toeval, hij buiten hoop van herstel is; ik altans heb slechts tien lijders, die het gebruik na dit tijdvak hadden ondervonden, hersteld; en ook in deze gevallen waren de sijmptomata bijzonder gunstig.

Het is van het grootste belang om calomel in poeders, instede van in pillen te geven, daar ik verscheidene malen heb gezien, dat pillen den lijder verlaten hebben in denzelfden staat en vorm, waarin de maag dezelve ontvangen had. Het toedienen der hulpmiddelen, en de wijze waarop, dient alzoo dadelijk en zonder verzuim te geschieden, om het leven des lijders te behouden.

Ik beveel ook aan de laudanum, instede van opium. Het eerste heeft dadelijk deszelfs werking, terwijl het laatste zich nog moet ontbinden, of zich misschien niet ontbindende zich uit de maag in denzelfden staat ontlast, zonder het minste uitwerksel te doen.

Ik ben zoo overtuigd van hetgeen ik nu stel en aanbeveel, daar ik in de drie laatste jaren nimmer van medicijnen heb gebruik gemaakt bij wijze van pillen, en ik zie terug op het tijdstip toen ik deze dwaling in de practijk ontdekte, als eene groote verbetering in de behandeling van hevige ziekten.

Het voorenstaande overlezende, bemerk ik verzuimd te hebben u te melden het nut van de pepermunt met laudanum. De reden, om welke ik dezelve voorschreef, was nie hoofde van hare goede hoedanigheid door uitdrijving van winden in de ingwanden en maag, gelijk ik ook steeds ondervonden heb, dat dezelve het gewenschte gevolg heeft gehad.

Ik ben volkomen overtuigd dat deze ziekte niet besmettelijk is. Alle mijne zieken oppassers zijn daarmede niet aangedaan geworden, en ik zelfs heb, zonder leed op alle uren van den dag en nacht een opgevuld hospitaal bezocht.

Doch ik veronderstel, dat eene samenwerking van oorzaken heeft plaats gehad; misschien was eene der voornaamste de plotselijke verandering van luchtstreek, want ik heb den thermometer nimmer zoo zien verschillen, als in dit saisoen.

Bij dageraad stond dezelve op 52°, en om 1 uur 96°, zijnde een verschil van 44°, in zes en een half uren.

Ik verzoek echter thans verschoond te zijn van in een onderzoek der ziekte te treden, uit onlangs gedaan onderzoek en ook uit omstandigheden, heeft dezelve meer dan in den beginne, en schijn aangenomen van besmettende te zijne; doch, daar ik den tijd heb, zal ik in staat zijn mijne dwalingen in dezen vervat, te herstellen zijnde deze brief in de drukte der bezigheden geschreven.

(was getd.) FREDRIK CORBIJN,
assistent heelmeester, belast met het Inlandsch hospitaal, midden-divisie der armée.

KAMP ERTFEU, 26 November 1817.
Publiek gemaakt op last van den Gouvernement in Rade.

J. FARISH,
Secretaris van het Gouvernement.
Bombaij Castle, 24 jan. 1818.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia, als daartoe geautoriseerd, zal, op *zaturdag den 12 mei* aanstaande, aan het locaal der beurs, op het gewoone uur, voor rekening van het gouvernement, doen opveilen en verkoopen EENIGE SPECERIEN, van de beste sorteringen, bestaande in

500 *pikols noten muscaat,*
100 —— *foelie,*
300 —— *nagelen, en*
2500 —— *japansch staaf koper.*

Batavia, den 4 mei 1821.

De resident voornoemd,
J. DE BRUIJN.

*** DE weeskamer te Batavia, verzoekt elk en een iegelijk, die iets te pretenderen heeft van, ofte verschuldigd is, aan de bij de kamer overgegevene boedels van wijlen de heeren mr. *C. A. A. van Oldenbarnevelt* genaamd *Tullingh* en *J. C. Paulsen*, daarvan aan haar aangifte of betaling te doen.

Batavia, den 18 april 1821.
Op last van de weeskamer.
De secretaris.
J. G. DE BOOSER.

ALLE degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de boedels van wijlen *H. Osselbruggen* en den chinees *Han Koensan*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan den secretaris der boedelkamer te Sourabaija.

A. H. DOZIJ.
Sourabaija, 14 april 1821.

Edictale Citatie.

ALZOO de fiskaal bij den raad van justitie te Sourabaija, *Jacobus Cornelis Schmidt*, van genoemden rade R. O. heeft geobtineerd appointement van dagvaarding bij edicte tegen alle en een iegelijk, die eenig regt of actie mogten pretenderen, op eene te Pasarouang liggende partij van ongeveer zestig pikols ongezuiverde koffij van de jaren 1816 en 1817 herkomstig, welke op grond van aldaar bestaan hebbende plaatselijke bevelen, bij geringe kwantiteiten zijn aangehaald geworden.

Zoo is het, dat door mij *Johan Jacob Otto Sommerkamp*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de eerste maal worden gedagvaard, alle en een iegelijk, die eenig regt of actie mogten pretenderen op genoemde te Pasarouang liggende partij van ongeveer zestig pikols ongezuiverde koffij van de jaren 1816 en 1817 herkomstig, welke op grond van aldaar bestaan hebbende plaatselijke bevelen bij geringe kwantiteiten zijn aangehaald, om te compareren dan wel gemagtigden te zenden ter fiskaals rolle van meermelden rade, welke gehouden zal worden, op woensdag den 6 junij aanstaande, des morgens ten half acht uren precies, in het locaal boven het residents kantoor alhier, ten einde hun vermeend regt of actie te instituëren en deswege na stijl te procederen, sub pœne van bij non-compatitie de bovengenoemde koffij aan den lande vervallen verklaard te zien.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Sourabaija, den 27 april 1821.

De gezworen exploiteur voornd.
J. J. O. SOMMERKAMP.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia paketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Resolutie*,	A. van der [Abeele.
Dito,	*dito Cornelia*,	F. Sipkes.
Rotterdam,	*Eng. Fort William*,	Glass.
Antwerpen,	*dito Fanni*,	Robin.
London,	*Eng. Princess Royal*,	Hachman.
Calcutta,	*dito brik Hollo Lithuromine*,	Maders.

Post Jacson, *dito Magnet*, G. Vine,
Timor, Portugeesch oorlogs fregat *Temivel*, *Capitein* J. Mourao

welke in lading liggen, doch waar van het vertrek onbepaald is.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten kunnen ter verdere verzending onder adres van den postmeester, aan de post-kantoren te Samarang en Sourabaija worden bezorgd.

BATAVIA, *den 4den mei* 1821.

De postmeester,
C. J. CANTER VISSCHER.

Post-kantoor te Samarang.

WORDT bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat de volgende schepen en mindere vaartuigen in lading liggen om naar Europa en andere havens in Indiën te vertrekken.

Naar Nederland --- Amerik. schip *Messenger*, J. Bussenton, in den loop van de maand april of mei.
" " Amerik. schip *Marimack*, T. Bunten, do. do.
" " Amerik. schip *Paterson*, N. Pearce, do. do.
" " Amerik. brik *Ellen Douglas*, S. C. Martin, do.
" *Engeland* --- Eng. schip *William Nellson*, J. Pearson, in den loop van de maand juni.
" *Banjermasing* --- Arab. schip *Fattel Rachman*, Said Aloeij Givrie, in den loop van deze maand.
" *Muntok en Malacca* --- Chin. brik *Tjiengsoen*, Siauw Tjingliong, ditto, ditto.
" *Batavia en Muntok* --- Arab. brik *Marzock*, Sarief Abdulla Bin Oessen Segap, in den loop van deze maand mei.
" *Malacca* --- Chin. brik *Hohien*, Tan Liansing, in den loop van de maand dito.
" *Malacca* --- Chin. claloup *Haphin*, Ong Pinkie, in den loop van deze maand.
" *Siam* --- Chin. toop . . . . Tan Tiandeeng, do.
" *Pontiana* --- Maleij. toop . . . . Abdul Halim, in den loop van deze maand.
" *Sambas* --- Chin. toop . . . . Oewa Tima, in den loop van de maand mei.
" *Mampawa* --- Maleij. pantjallang . . . . Hadjie Abdul Raine, in het begin van mei.
" *Padang* --- Maleij. toop *Mobarak*, Hadjie Abdoor Raliak, ditto, ditto.
" *Malacca* --- Boeginees. pantjallang . . . . Abdulla, in den loop van deze maand.
" *Tagal en Muntok* --- Maleij. pantjallang . . . . . . Hadjie Mohamat Alie, in den loop van de maand Mei.
" *Malacca* --- Chin. toop . . . . Oh Sungsing, ditto, ditto.
" *Sambas* --- Arab. toop . . . . Ocan Mohamat Joeloop, ditto, ditto.
" *Riouw* --- Chin. toop *Jensing*, Mahing, in den loop van de maand mei.
" *Cheribon en Riouw* --- Chin. toop . . . . Kho Kongbing, ditto, ditto.
" *Riouw* --- Chin. toop . . . . Oeij Troeij, ditto,
" *Pontiana* --- Maleijer toop . . . . Laiep dito.
" *Trengganoe* --- Chi. toop . . . . . . Tno Sing dito.
" " Malesser toop . . . . Hat, dito dito.
" *Pontiana* --- Boeginees pantjallang . . . . . . Pa Lorant, dito dito.
" *Riouw* --- Chi. toop . . . . Eim Gan, dito.
" " Chi. toop *Wansinghak*, Koetheek dito dito.
" *Malacca* --- Chi. toop . . . . Tjinkan, dito.
" *Pontiana* --- Boeginees pantjallang . . . . Senampa, dito, dito.
" *Muntok* --- Chin. Lantjang, Djam Ajam, do. do.
" " Chin. pantjallang . . . . Ikt, do. do.
" *Mampawa* --- Boeginees pantjallang . . . . . do. do.

Brieven of paketten kunnen ter verzending met bovengemelde schepen en vaartuigen, aan het post-kantoor, bezorgd worden.

SAMARANG, *den 28 april* 1821.
De fungerend postmeester.
Bij indispositie,
SCHORNACK.
post-kommies.

Wisselkoers.

BATAVIA, *den 26sten April* 1821.

Amsterdam,	4 - m. zigt, ...	53 à 54 *st.*
dito,	3 " "	52 " " 53 "
London,	6 - " 4 schil:	10 pence.
Calcutta,	30-dag. zigt,	198 à 200 *sicca rop.* voor 100 sp. matten.

*** Getrouwd,
JOHAN MARTIN ESCHE.
met
FREDERIKA PIETERSEN.
Sourabaija, den 23 februari 1821.

*** Is getrouwd,
J. J. BOOTSGEZEL,
met
A. DE GEIGER.
Sourabaija, den 23 april 1821.

*** HEDEN overleed na eene langdurige ziekte in den ouderdom van 46 jaren, den weled: gestr: heer *Peter Jansen*, gepensioneerd kapitein bij de koloniale marine, waarvan bij deze aan vrienden en bekenden wordt kennis gegeven door zijn Eds. testamentaire executeuren.

J. H. SWAAL.
ROESLER.
Sourabaija, den 26 april 1821.

*** HET behaagde den almagtigen God, mijn waarden en tedergeliefden echtgenoot, *Johanna Meijer*, geboren *Hendriks*, in den ouderdom van 42 jaren na eene kortstondige ziekte van 24 uren uit deze vergankelijke wereld van mijn zijde wegterukken; een ieder, die haar gekend hebben, zullen gevoelen hoedanig mij deze zware slag getroffen heeft.

D. MEIJER.
Samarang, 26 april 1821.

*** HEDEN overleed in den ouderdom van . . jaren, mejufvrouw *S. M. E. Mijen*, eerder weduwe den heer *M. Lutz*, wordende bij deze uitgenoodigd alle degenen, die eenige pretentien op haar hebben, zoo ook die aan haar verschuldigd zijn, daarvan aangifte dan wel betaling te doen aan den ondergeteekenden, uiterlijk binnen zes weken na deze.

J. G. WOLFARTH.
Testamentaire executeur.
Batavia, 18 april 1821.

*** Overleden te Batavia op den 23 april na eene korte ziekte van 8 dagen, de weledele heer *Philip Skelton*, eerste geïnteresseerde in de firma van *Skelton & Co.*, regt hartelijk wordt hij betreurd bij die, welke hem gekend hebben.

*** DIED at Batavia, on the 23d ult. after a short illness of eight days, *Philip Skelton*, Esq. senior partner in the firm of *Skelton & Co.* most deeply regretted and lamented by those to whom he was best known.

*** HEDEN overleed aan een verval van levens kragten onze teder geliefde moeder, *Francina Lamprée*, weduwe *Meijer*, in den ouderdom van 54 jaren, 4 maanden en 6 dagen, waarvan bij deze aan alle bekenden wordt kennis gegeven, door de testamentaire executeuren.

F. C. H. ASSMUS, en
J. C. MEIJER.
Batavia, 1 mei 1821.

ALLE degenen, die iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn, dan wel uitstaande zaken hebben met de nalatenschap van wijlen kapitein *R. Swanston*, worden verzocht dezelve uiterlijk den 29 dezer te komen vereffenen, ten kantore van *van Rijck, Prediger & Co.*

Batavia, 19 april 1821.

Bekendmaking.

VAN voornemen zijnde naar Europa te retourneren, zoo wordt ieder die nog zaken met mij te vereffenen heeft, verzocht afbetaling te doen en, zoodanigen die eenige pretentien mogte vermeenen te hebben, zich daarom te adresseren bij

J. F. ARNOLD.

Advertentie.

ALLE degene, welke iets te pretenderen hebben, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den tweeden luitenant *W. Hoijink van Papendrecht*, worden verzocht, binnen den tijd van veertien dagen aan de ondergeteekende executeuren opgave en uitbetaling te doen.

E. F. WAGENER, 1 *luit.*
K. LE ROUX, 2*de luit. beide van het* 18 *regt.*
Weltevreden, 20 april 1821.

DE ondergeteekende voornemens zijnde binnen korten tijd deze kolonie te verlaten, verzoekt alle degenen, welke iets van hem te pretenderen hebben of wel verschuldigd zijn, daarvan ten spoedigste ten kantore van den heer *C. H. Ulem*, te Samarang, opgave te willen doen.

P. VAN VLISSINGEN.
Soerakarta, 10 april 1821.

Advertentie.

ALLE degenen, die iets te pretenderen hebben van den ondergeteekenden, gelieven daarvan opgave te doen voor den 10 mei aanstaande, aan de heeren *van Putten & Co.*, in de nieuwpoort-straat te Batavia.

J. H. DICKELMAN.
Buitenzorg, 25 april 1821.

WILLEM S. BURGESS, maakt bij deze bekend, dat hij voornemens zijnde het eiland java in het kort te verlaten, dat alle uitstaande zaken voor of tegen hem als onder gebragt zullen worden door den heer *Isaac Burgess* van Batavia.

WILLIAM S. BURGESS give notice of his intention to leave Java in a short time, and all demands for or against him will be arranged by *Mr. Isaac Burgess*, of Batavia.

Advertentie.

ALLE degenen, die iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den wel-edele gestrengen heer *Peter Jansen*, gepensioneerd kapitein bij de koloniale marine, gelieven daarvan opgave te doen, binnen zes weken van heden gerekend, aan de ondergeteekende testamentaire executeuren.

Ook worden degenen, voor wien de overledene zich als borg geïnterponeerd heeft, verzocht, zich tegens dien tijd van andere borgen te willen voorzien.

J. H. SWAAL.
ROESLER.
Sourabaija, den 26 april 1821.

Advertentie.

ALLE degenen, welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen *Donatus Pieters*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen de tijd van zes weken van heden afgerekend, aan

P. W. JACOBS.
Testamentaire executeur.

DIE genen, welke iets te vorderen hebben van den boedel wijlen *F. Lamprée*, weduwe *Meijer*, worden uitgenoodigd daarvan aangifte te doen uiterlijk binnen zes weken, gerekend van heden, aan de testamentaire executeuren.

F. C. H. ASSMUS, en
J. C. MEIJER.

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende vendutien worden gehouden, als:

Op maandag den 7den mei 1821.

VOOR het negotie-huis van den heer *J. Burgess*, staande aan de oostzijde van de groote-rivier, van hoeden, tjaals, thee potten, messen en vorken, zilveren potlooden, pleeten en ijzeren kpels, koperen en ijzeren hangsloten, tinnen en ijzeren pannen, netel-doeken, rum in pijpen en bottels, bier op bottels, enz.

Op dingsdag den 8sten mei 1821.

VOOR het negotie-huis van de heeren *Forestier & Co.*, staande aan de westzijde van de groote-rivier, van likeuren, scheeps-kasen, vermillioen, snuif, zweeds plaat ijzer, verscheidene soorten van spijkers in vatjes, rook-pijpen in kisten, catolonia en bordeaux wijn, brandewijn in pijpen, hollandsche genever in dito, beste londonsche madira wijn in dito, pale ale of bier in vaten, fransche likeuren, cherij brandewijn in vatjes, beschuit in groote leggers, amerikaansche zeep in kistjes, vermicelli in kistjes, kurke proppen in zakken, gekorven tabak in vatjes, gestampte swavel in vaten, hollandsche saffraan in busen, scheermessen, staal, gewigten ieder van 50, 25, 10 en 6 ponden en schalen, &c.

Op woensdag den 9den mei 1821.

VOOR het negotie-huis van de heeren *Romswinkel & Brandt*, staande in de binnen nieuwpoort-straat, voor rekening des

boedels van wijlen de heer *Trentowskij*, van een reiswagen, huismeubelen, benevens fijne en andere wijnen, brandewijn, genever, anchovisch, zalm, lakens, hoeden, glaswerken, en het geen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Op donderdag den 10den mei 1821.

VOOR het negotie-huis van de heeren *Leps & Co.*, staande in de binnen nieuwpoort-straat, van eene fraaije collectie boeken, diverse meubelen, tafel kleeden, muurstolpen, dranken, lijfeigenen, en diverse andere goederen meer.

Op vrijdag den 11den mei 1821.

VOOR het negotie-huis van de heeren *van Rijck, Prediger & Co.*, staande in de binnen nieuwpoort-straat, van katoenen mans en vrouwen kousfen, slaapmutsen, wolle kousfen, opengewerkte zijde vrouwen kousfen, cabret ledere handschoenen, tule, gaas, krip en dames kleedjes &a., bordeaux wijn, azijn en eene collectie boeken, waarvan de catalogus vroeger uitgegeven is, verder nog voor rekening des boedels van wijlen den wel-edel gestrengen heer *J. A. van Braam*, van een kapchais, een span van vieron schimmel-paarden, en eenige lijfeigenen.

En precies om 11 uren.

De navolgende vastigheid voor rekening van den heer *Prediger*.

Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten deze stads nieuwpoort, in de zuider voorstad in het oosterveld, het 30ste deel van het blok L, sub no. 14.

Waarvan de belending op het vendukantoor te zien is.

Advertentie.

IN den loop der volgende maand mei 1821, zal publiek worden verkocht, het aandeel van den nu wijlen *Johannes Wolff*, in het land OEDJONG CRAWANG, met dies inventaris, onder zoodanige konditien en voorwaarden, als nader zal worden bekend gemaakt, en ter visie bij het vendu kantoor zullen worden gelegd.

Op den 15 juni 1821.

ZAL door vendumeesteren ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie te Batavia, worden verkocht, ter plaatse alwaar ten dien dage vendutie zal gehouden worden, de volgende vastigheid.

Zeker stuk tuin-land, bebouwd met een steenen woonhuis, combuis, dispens, slaven vertrekken, paarden-stal en wagen-huis, alle van steen met pannen gedekt, staande en gelegen zuidwestwaards buiten deze stad, tusschen den weg van rijs naar noordwijk, in het westerveld, het 2de deel van het blok M, sub no. 103 en 105.

Daar omme is er iemand die eenig regt, actie of toezegging op de voorschreven vastigheid zoude willen pretenderen, en zich opposeren tegen de voorschreven executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Die gading heeft om het voorschrevene te koopen, die kome ten dage, ure en plaatse voorschreven, aanhoren de konditien en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd na voorgaande klokslag van de puije van het raadhuis te Batavia.

De eerste deurwaarder bij welmelden raad.
H. DE BOER.

Te koop.

Op het konings-plein, Lot no. 6.

EEN zeer gemakkelijk, hecht en sterk gebouwd woonhuis van twee verdiepingen, hebbende vier slaap-kamers, eene groote ovale dwars gaanderij en twee groote warandes bij iedere verdieping, met stalling voor veertien paarden, koetshuis en andere bijgebouwen compleet en op

Lot no. 1.

Twee woonhuizen, nu bewoond, (een derzelve met den 1ste mei te aanvaarden) gevende dezelve een maandelijksche huur van 155 spaansche matten; en te koop of te huur een groot welgelegen pakhuis en verkoopplaats in het groot of klein, gelegen op de groote-rivier naast het vendukantoor; bewijzen van eigendom en informatie te bekomen bij *Isaac Burgess*.

For Sale.

ON THE KING'S-PLAIN.

Lot No. 6.

A COMFORTABLE well-finished two-storied DWELLING HOUSE, having 4 bed-rooms, a large oval centre room, and a large verandahs on each, with stabling for 14 horses, coach-house, and other out-offices complete.

And on Lot No. 1.

Two DWELLING-HOUSES, now occupied, (one of which will be vacated on the 1st May,) yielding a monthly rent of 155 Spanish Dollars.

And for Sale or to Rent.

A well-situated STORE, for wholesale or retail business, next door to the Vendu-office. Apply to the owner *Isaac Burgess*.

Uit de hand te koop.

ZES slavinnen alle zeer bekwame handwerksters, van goed gedrag en in het best van haren leeftijd, nader informatie te bekomen op 's Lands-drukkerij.

Batavia, den 25 april 1821.

Te koop.

EEN completen koetsier, oud 28 jaar, te bevragen bij
P. VELTBRUGGE.

Uit de hand te koop.

EEN tuin op Molenvliet over kantoor baroe, te bevragen bij den eigenaar.
A. J. VAN DER TUUK.

3 mei 1821.

BIJ *A. Levie*, op de Voorrei, zijn te bekomen beste Bengaalsche SIGAREN, versch aangebragt per het schip COCHIN, kapitein *Duncan*.

BIJ *Stahl & Kemper*, op de westzijde van de groote-rivier no. 48, zijn te bekomen de volgende pas aangebragte goederen, als: beste madeira, champagne en roode wijnen, geilnauer-water, vruchten op brandewijn, rozijnen, amandelen, sla-olie, zwitsersche kaas, roskanimen, paardeschuijers en andere goederen meer.

Batavia, 19 april 1821.

TEN huize van *J. Schaider*, in de buiten nieuwpoort-straat, zijn tegens kontante betaling te bekomen, de hierna te noemen goederen, pas aangebragt per de schepen L'ESPERANCE, van Marseille en LA ROSE, van Bourdeaux, als: beste salade-olie in kistjes, rooder- en witte wijnen in kistjes, muskaat en frontignac wijnen Marseilliaansche witte-zeep, speel-orgels met vijf cijlenders, teekenpapier, verscheiden fraaije schilderijen, diverse soorten van likeuren, van Bourdeaux van *Brizard & Comp.*, Anderdaijo beste brandewijn, onderscheiden tafel serviezen, horologien met kettings en kachetten, bijouterien naar de laatste smaak, dames kousfen, handschoenen en linten, veritabele eau de cologne en andere reukwateren, pepermunt, kersen water, heeren en dames rijdzadels, wijnen bier-glazen, diverse soorten van chitsen en veele andere goederen.

Batavia, 19 april 1821.

Advertentie.

PAS aangebragt met het schip COCHIN, kapitein *Duncan*, van Calcutta, Bengaalsch gezouten vleesch en spek, benevens kinnebaks hammen, uitmuntende kwaliteit, zoomede eenige balen blaauw Madras sadra, en te bekomen bij *van Rijck, Prediger & Co.*

Batavia, 19 april 1821.

Advertisement.

JUST arrived from Calcutta, by the Ship COCHIN, Captain *Duncan*:—Bengal salted Beef and Pork, of excellent qualitye also a few tierces of Pig's Cheeks, and a few bales of blue Madras Sadra, for Sale by *van Kyck, Prediger & Co.*

Batavia, 19th april 1821.

BIJ *Stahl & Kemper*, op de westzijde van de groote-rivier, n°. 48, is te bekomen pas aangebragt best amerikaansch meel, dito gezouten vleesch en spek, beschuit, vermicelli, pruimedanten, anchovis, pale ale op bottels, malaga, oude rhijnsche wijn, extra fijne martenique likeuren en andere goederen meer.

BIJ *A. Levie*, op de voorrei zijn te bekomen beste spermacetie kaarsen, pas aangebragt per het schip ROMULUS; liggende tevens ten dien kantore ter bezigtiging de facturen der goederen door het binnen weinige dagen aangekomen schip WILLIAM PENN, kapitein *Smith*, bestaande in diverse provisien, meel, tarwe, beschuit, gezouten vleesch, teer, tabak, malgawijn &a., welken factuurs-gewijze of bij gedeeltens aldaar te bekomen zijn.

25 april 1821.

Advertentie.

PAS aangebragt Chinsura sigaren, eerste soort, in kistjes van 2000 ieder, tegens *f* 36 de kist, te bekomen bij *John Rowe*, op de groote-rivier.

EXTRA goed gerookt vleesch te bekomen bij *A. Levie.*

Vracht en Passage,

NAAR ISLE DE FRANCE, per de schoener ANTOINETTE, kapitein *Itass*, zal zeilen omtrent medio mei, te bevragen bij de heeren *A. L. Forestier & Co.*

Batavia, 24 april 1821.

Freight and Passage,

To the Isle of France,

PER the schooner ANTOINETTE, Capt. *Itass*, to sail about the middle of May. Apply to Messrs. *A. L. Forestier & Co.*

Batavia, 24th April 1821.

Passage naar Amsterdam,

MET het snelzeilend gekoperd fregatschip RESOLUTIE, kapitein *van den Abeele*, zal binnen 10 à 14 dagen vertrekken. Adres bij *Brouwer, Nolthenius & Co.*

Batavia, 28 april 1821.

Advertentie.

EEN Europeesch van goed gedrag en bekwaamheid, wenschte geemploijeerd te zijn met rekenschap of andere bezigheden op een bureau of koopmans kantoor, adres met gesloten biljetten bij de lands drukkerij, met de letters B. M.

DE ondergeteekende geadmitteerd zijnde om als advokaat en procureur bij de regtbanken te Batavia te postuleren, verwittigt het publiek, dat deszelfs kantoor op maandag den 7 mei eerstkomende zal geopend zijn te Batavia in de buiten nieuwpoort-straat.

J. G. MASCH.
advocaat en procureur.

Batavia, den 3 mei 1821.

(*Zie verder in het tweede bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT

ZATURDAG, den 5den Mei, 1821.

DE ondergeteekende heeft het genoegen te berigten, dat hij in zijn negotiehuis als associé heeft aangenomen de heer *A. Hervel*, en dat van 1 mei 1821 zijne zaken, onder de firma van *Lindam* en *Hervel*, zullen gecontinueerd worden.

C. W. LINDAM.

Batavia, den 26 april 1821.

THE undersigned has the pleasure to announce, that he has admitted Mr. *Ant. Hervel*, as a partner in his business from the 1st of May 1821, and that the same will, from that date, be carried on under the firm of *Lindam & Hervel*.

C. W. LINDAM.

Batavia, 26th April 1821.

DE bestaan hebbende compagnieschap tusschen mejufvrouw de weduwe *Winkelaar* en de heer *Wasch*, geïesolveerd zijnde, zal alles betrekkelijk het logement en wagen-verhuurderij op Weltevreden, door mejufvrouw de weduwe *Winkelaar* of haar gemagtigden worden gelikwideerd.

Batavia, 14 april 1821.

Worden gevraagd.

2500 Ducatons, adres bij *Brouwer, Nolthenius & Co.*

Batavia, 20 april 1821.

Liefhebberij - Tooneel.

DE directie van het liefhebberij tooneelgezelschap, onder de zinspreuk: *ut desunt vires tamen laudanda est voluntas*, op zich genomen hebbende, van derzelver verrigtingen in het opbouwen van een nieuw lokaal, door dit nieuwsblad verslag te geven, voldoet aanvankelijk bij deze aan hare verpligting, en heeft mitsdien de eer, het publiek der hoofdplaats te berigten, dat bovengemeld lokaal bijna is voltooid, en dat men zich voorstelt binnen kort, in het zelve eene representatie tot opening van het tooneel te geven.

De directie dus weldra moetende overgaan tot het daarstellen der vereischten, voor het admitteren tot het lidmaatschap in het gezelschap, en niet dan zeer ongaarne iemand van dit amusement willende uitsluiten, neemt de vrijheid, de weinige inteekenaren, die hun verschuldigde nog niet hebben betaald, uit te noodigen, aan hunne verbintenissen, zoo spoedig mogelijk, immers voor den 15den mei aanstaande te voldoen; zullende ten dien einde, de kwitantien daarvan gemaakt voor dat tijdstip, aan de belanghebbenden andermaal ter betaling worden aangeboden.

Tevens adverteert de directie, dat de lijst der inteekening voor primo juni, zal worden gepresenteerd:

1°. Aan hen, die zich verbonden hebben, bij de eventuele voltooijing van een nieuwen schouwburg meerdere gelden te fourneren.

2°. Aan hen, die zich voorbehouden hebben inteteekenen, dan wel reeds ingeteekend hebbende, voor meerder inteschrijven, zoodra het gebleken zal zijn, dat deze onderneming derzelver beslag zal hebben bekomen, en

3°. Aan hen, die sedert de opening der inteekenings-lijsten, alhier zijn komen wonen, dan wel nog niet hebben ingeschreven.

Indien echter onverhoopt, door het een of ander abuis en tegen de intentie der directie, de lijst der inteekening straks gemelden niet mogt worden aangeboden, worden zij en allen, die als nog genegen mogten zijn, iets meerder te contribueren, op het minzaamst verzocht, zich te adresseren aan den ondergeteekenden, die geautoriseerd is, de verdere inteekeningen aantenemen.

Batavia, den 18 april 1821.

De secretaris van voornd: directie.

VAN DER VINNE.

Societeit de Harmonie.

ALGEMEENE VERGADERING, op maandag den 7 dezer des avonds te half zeven uren, *Bal en Souper*, op dingsdag den 10 dezer op gewoonen tijd.

PLAAT, *secretaris.*

Rijswijk, den 3 mei 1821.

Society the Harmony.

A GENERAL MEETING will be held at this Society, on Monday the 7th instant at half past 6 o'clock in the evening, and a BALL AND SUPPER will be given as usual on Tuesday the 10th instant.

PLAAT, *sec.*

Ryswyck, May 3d 1821.

TER lands drukkerij wordt, tegen betaling van den daarvoor bepaalden prijs van f 8 afgeleverd het naamboekje voor het jaar 1821.

Bij hetzelve zijn gevoegd de onderscheidene reglementen en bepalingen, welke voor het publiek het meest nuttig zijn te weten, als: de zegel ordonnantie met derzelver ampliatien en alteratien, reglementen op de scheepspassen, tafel van afstanden enz.

Hetzelve geniet, even als de courant, vrijheid van port, en de aanvragen uit de residentien zullen, mits vooraf betaling geschied zijnde, stiptelijk en zonder oponthoud worden voldaan.

TER lands drukkerij worden tegen gereede betaling aan de inteekenaren afgeleverd de laatste nummers van het staatsblad 1820 *n°.* 39 *en* 41 *tot en met n°.* 55.

Het bedragen is f 2 – 20.

Ook zijn ter drukkerij nog te verkrijgen complete stellen staatsbladeren van 1816 *voor f* 9 – 10.

TE KOOP, ter Lands-Drukkerij Nederlandsche Staats-Almanakken *voor het jaar* 1826, *à f* 7.

TE KOOP, ter Lands-Drukkerij Bataviasche Almanakken *voor* 1821, *prijs f* 2.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.